

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА КОМП'ЮТЕРНИХ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри
_____ О. А. Бобарчук
«_____» _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ВИПУСКНИКА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВР
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 186 «ВИДАВНИЦТВО ТА ПОЛІГРАФІЯ»

Тема: «Макет серії календарів до Дня соборності України»

Виконавець: _____ студент групи ВП-501Бз Дівінський Микола Віталійович

Керівник: _____ к.т.н., завідувач кафедри Бобарчук Олександр Антонович

Нормоконтролер:

_____

Гальченко С. М.

Київ 2024

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин

Кафедра комп'ютерних мультимедійних технологій

Напрямок (спеціальність, спеціалізація) 186 «Видавництво та поліграфія»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ О. А. Бобарчук

«_____» _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання кваліфікаційної роботи

Дівінського Миколи Віталійовича

1. Тема роботи: «Макет серії календарів до Дня соборності України» затверджена наказом ректора від 29 грудня 2023 р. №2638/ст.
2. Термін виконання роботи: з 26 січня 2024 р. по 27 лютого 2024 р.
3. Вихідні дані роботи: текстова та графічна складові макета серії календарів до Дня соборності України.
4. Зміст пояснювальної записки: аналітичний огляд джерел з тематики кваліфікаційної роботи, теоретичні основи проєктування календарної продукції. Передпроектна підготовка та верстка видання. Визначення загальних вимог до видання та специфіка проєктування. Проєктування та виготовлення оригінал-макета серії календарів до Дня соборності України.
5. Перелік обов'язкового ілюстративного матеріалу: рисунки, презентаційний матеріал, електронний макет серії календарів до Дня соборності України.

6. Календарний план-графік

№ з/п	Завдання	Термін виконання	Підпис керівника
1	Ознайомитись із предметною галуззю	26.01.2024-27.01.2024	
2	Здійснити аналіз літературних джерел	27.01.2024-06.02.2024	
3	Проаналізувати особливості проектування різних типів календарів	28.02.2024-05.02.2024	
4	Обґрунтувати технологію проектування комплекту календарів	03.02.2024-07.02.2024	
5	Розробити концепцію створення макета серії календарів до Дня соборності України	26.01.2024-08.02.2024	
6	Здійснити вибір програмного середовища для розробки макета серії календарів	09.02.2024	
7	Розробити дизайн видань та здійснити програмну розробку комплекту календарів	27.01.2024-09.02.2024	

7. Дата видачі завдання: «26» січня 2024 р.

Керівник кваліфікаційної роботи: _____ Бобарчук О. А.

Завдання прийняв до виконання: _____ Дівінський М. В.

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до дипломного проєкту «Макет серії календарів до Дня соборності України»: 87 сторінок, 39 рисунків, 2 додатки, 45 літературних джерел.

КАЛЕНДАР, ПЕРЕКИДНИЙ КАЛЕНДАР, НАСТІННИЙ КАЛЕНДАР, НАСТІЛЬНИЙ КАЛЕНДАР, КАЛЕНДАР З МІНІМАЛІСТИЧНИМ ДИЗАЙНОМ, КАЛЕНДАР ЯК МУЛЬТИМЕДІЙНЕ ВИДАННЯ, ОНЛАЙН КАЛЕНДАР, МАКЕТУВАННЯ ТА ВЕРСТКА, КОНЦЕПЦІЯ ВИДАННЯ, НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

Об'єкт дослідження – календар як періодичне видання.

Предмет дослідження – розробка макета серії календарів до Дня соборності України.

Мета роботи – визначення особливостей розробки макетів різних типів календарів та проєктування серії календарів до Дня соборності України для організацій, які займаються військовим й національно-патріотичним вихованням дітей та молоді.

Методи дослідження. Основними методами розробки комплексного технологічного процесу виготовлення поліграфічної продукції, описаної у кваліфікаційній роботі є: дослідження літератури, що містить історичні факти, вивчення зразків, аналогів, прототипів, а також спеціальних засобів для поєднання технік у дизайні макетування різних типів календарів; аналіз, синтез, узагальнення та систематизація результатів дослідження.

Під час виконання поставлених завдань було використано таке програмне забезпечення: Microsoft Word 2016, Adobe Photoshop CC 2023, Adobe InDesign 2020, Adobe Illustrator CC 2020.

Практичне значення отриманих результатів даної роботи полягає в тому, що створені макети календарів використовуються організаціями, які дотичні до національно-патріотичного виховання дітей та молоді, а також можуть бути використані як видання для повсякденного користування.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. КАЛЕНДАР ЯК ДРУКОВАНЕ ТА МУЛЬТИМЕДІЙНЕ ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ	11
1.1. Історія виникнення календаря як виду поліграфічної продукції та прикладі успішних сучасних календарних проєктів	11
1.2. Види календарів та їхня роль у рекламній індустрії	18
1.3. Календар як мультимедійне електронне видання.....	21
Висновки до розділу 1	25
РОЗДІЛ 2. ТЕХНОЛОГІЯ ПРОЄКТУВАННЯ ТА СТВОРЕННЯ МАКЕТА СЕРІЇ КАЛЕНДАРІВ ДО ДНЯ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ	27
2.1. Загальні вимоги до макетів для друку та виготовлення календарів	27
2.2. Етапи проєктування календарів.....	29
2.1.1. Додрукарські процеси.....	30
2.1.2. Друкарські процеси.....	38
2.1.3. Післядрукарські (оздоблювані) процеси	39
2.3. Концепція створення календарів до Дня соборності України	42
2.4. Обладнання та програмне забезпечення для проєктування макета серії календарів до Дня соборності України	46
Висновки до розділу 2	48
РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ СТВОРЕННЯ МАКЕТА СЕРІЇ КАЛЕНДАРІВ ДО ДНЯ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ	49
3.1. Макетування та верстка перекидного календаря.....	49
3.2. Макетування та верстка настільного календаря	66
Висновки до розділу 3	69
ВИСНОВКИ.....	71
СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	73
Додаток А.....	79
Додаток Б.....	87

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СКОРОЧЕНЬ, ТЕРМІНІВ

Верстка – процес створення оформлення сторінок видання згідно з макетом, що встановлення розмірів, шрифтів, кольорів, форматування тексту та розміщення графічних елементів з використанням спеціальних програмних засобів для верстки, таких як Adobe InDesign або QuarkXPress.

Додрукарські (підготовчі) процеси – група виробничих процесів, яка включає підготовчі етапи перед самим друкуванням, а саме процеси, пов'язані з підготовкою макета для друку, підготовкою друкарських форм, налаштуванням друкарського обладнання тощо.

Друкарські процеси – група виробничих процесів, яка включає сам процес друкування. Залежно від типу друкарської технології можуть використовуватися різні методи друку, такі як офсетний друк, цифровий друк, трафаретний друк, флексографія тощо. На цьому етапі здійснюється перенесення зображення з друкарських форм на друковану поверхню за допомогою фарби або тонера та ін.

Післядрукарські (оздоблювальні) процеси – група виробничих процесів, яка включає етапи після завершення друкування, такі як фальцювання, ламінування, перфорація, обрізка, складання, упаковка тощо. Ці процеси призначені для покращення якості та зовнішнього вигляду друкованого продукту, а також для підготовки його до подальшого використання або розповсюдження. Оздоблювальні процеси завершують виготовлення друкованої продукції.

Календар – друкована або електронна продукція, яка відображає події, дні, тижні, місяці та роки у впорядкованому порядку.

Календар брендований – календар, який містить в собі елементи айдентики бренду (логотип, назву компанії, корпоративні кольори тощо) і використовується як засіб реклами та просування бренду.

Календар відривний – тип календаря, який складається з аркушів або блоків, зазвичай прикріплених разом, але які легко відриваються.

Календар-плакат – формат календаря, який виглядає як плакат із надрукованою календарною інформацією.

Календар кварталний – це календар, який відображає всі місяці кварталу на одній сторінці.

Календар кишеньковий – маленький календар, зазвичай компактний за розміром, який можна легко носити в кишені, сумці або портфелі.

Календар настільний – це тип календаря, який призначений для розміщення на робочому столі або на столі вдома.

Календар настінний – це календар, який розміщується на вертикальній поверхні, що робить його зручним для перегляду та доступу.

Календар перекидний – тип календаря, який складається з блоків або листів, зазвичай прикріплених разом за один край і здатних обертатися навколо цієї осі.

Концепція видання – загальна ідея або план, які визначають цілі, зміст, структуру та основні принципи побудови певного видання.

Макетування – процес планування та організації вигляду та змісту друкованого або електронного матеріалу перед його виготовленням або публікацією. На етапі макетування визначається розміщення тексту, зображень, графічних елементів та інших складових частин на сторінці або екрані.

Мультимедійне видання – сукупність графічної, текстової, цифрової, мовної, музичної, відео-, фото- та іншої інформації, а також друкованої документації користувача[31, с. 10].

Мультимедійний календар – інтерактивний календар, який поєднує в собі елементи традиційного календаря з можливостями сучасних мультимедійних технологій. Він може мати електронний дисплей або панель, на якій відображаються дати, події, сповіщення та інша інформація. Мультимедійні календарі часто включають функції сповіщення про події, можливість відтворення аудіо- та відеоматеріалів, а також можуть бути підключені до Інтернету для отримання актуальної інформації, такої як погода або новини.

Національно-патріотичне виховання – процес формування у людини почуття любові, поваги та відданості своїй країні, її історії, культурі та традиціям.

ВСТУП

Актуальність дослідження. Згадки про події, пов'язані з Днем соборності, мають важливе значення для українського народу. Створення серії календарів, у дизайні яких мають відобразитися ключові моменти і символи цього свята, допоможе у відтворенні та збереженні культурної пам'яті. Оскільки цей день символізує вшанування ідей національної єдності та об'єднання, то і макети календарів можуть включати символіку, яка підкреслює важливість об'єднання всіх регіонів України та підтримку ідей національного єднання.

Календар – це один з найпоширеніших видів друкованого видання, які використовуються для відстеження часу і планування подій. Дослідження того, як виготовляти календарі, як вони функціонують і як їх використовують є важливим для розуміння того, як організувати свій час та спланувати свої дії, що може допомогти виробникам календарів розробляти продукти, які краще відповідають потребам своїх клієнтів.

З точки зору дизайну і мистецтва макет календаря може бути предметом дослідження, оскільки візуальна сторона календарів є важливою для того, щоб приваблювати широке коло користувачів.

Календарі можуть використовуватися як засіб маркетингу та реклами, особливо якщо на них надрукована брендowana інформація чи рекламні матеріали. Це ефективний спосіб просування бренду або продукту, оскільки календарі можуть бути розміщені в офісах, на стінах, на робочих столах тощо.

Календарі також можуть стати чудовим подарунком для клієнтів, партнерів, друзів та родини. Вони є корисними та практичними і їх можна використовувати протягом всього року, планувати зустрічі, дедлайни, важливі події та ін.

Окрім зазначеного вище, розроблення календарів може бути цікавим творчим процесом для дизайнерів та художників. Вони можуть використати календарі як засіб виразності та візуального мистецтва, створюючи унікальні та привабливі дизайни.

Оскільки календарі можуть стати чудовим засобом для популяризації історії, культури та традицій України серед широкої аудиторії, то вони можуть

використовуватися як освітні матеріали у школах, університетах, а також як промоційний матеріал для туристичних агентств та культурних установ, що підвищує актуальність обраної кваліфікаційної роботи.

Недостатня розробленість композиційних аспектів проектування багатосторінкового календаря підкреслює актуальність теми даного проекту і визначає основну ціль, що виражається у визначенні особливостей розробки макетів різних типів календарів, виявленні основних функціональних складових календарної продукції з використанням технології прихованої реклами і взаємозв'язку тематичного змісту календаря з його візуальним втіленням засобами графічного дизайну.

Отже, **об'єкт дослідження** – календар як періодичне видання.

Предмет дослідження – розробка макета серії календарів до Дня соборності України.

Мета роботи – визначення особливостей розробки макетів різних типів календарів та проектування серії календарів до Дня соборності України для організацій, які займаються військовим й національно-патріотичним вихованням дітей та молоді.

Для досягнення мети кваліфікаційної роботи були поставлені такі основні завдання:

1. Проаналізувати основні поняття дослідження; дослідити історію виникнення календарів; проаналізувати особливості проектування різних типів календарів.
2. Обґрунтувати технологію проектування комплексу календарів до Дня соборності України.
3. Розробити концепцію створення календарів до Дня соборності України.
4. Підібрати програмне забезпечення для виконання поставлених завдань.
5. Розробити дизайн видань та здійснити програмну розробку комплексу календарів.

Методи дослідження. Основними методами розробки комплексного технологічного процесу виготовлення поліграфічної продукції, описаної у

кваліфікаційній роботі є: дослідження літератури, що містить історичні факти, вивчення зразків, аналогів, прототипів, а також спеціальних засобів для поєднання технік у дизайні макетування різних типів календарів; аналіз, синтез, узагальнення та систематизація результатів дослідження.

Теоретичною і методологічною основами дослідження є наукові розробки вітчизняних і закордонних вчених з проблем пов'язаних з календарем як поліграфічним виданням; застосування прихованої реклами у друкованих виданнях.

Методичною базою дослідження є системний підхід, що забезпечує комплексне дослідження технології проектування макета серії календарів до Дня соборності України.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у розробці унікального та креативного дизайну календарів, який відображає символіку та історію Дня соборності України; врахуванні соціокультурного контексту у дизайні календарів, що пов'язано з висвітленням соціальної важливості представленого візуального контенту, який містить певні символи та образи.

Практичне значення отриманих результатів даної роботи полягає в тому, що створені макети календарів використовуються організаціями, які дотичні до військового й національно-патріотичного виховання дітей та молоді (довідка про впровадження результатів дослідження №1074-05/23 від 28.12.2023 р., видана Державною установою «Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»), а також можуть бути використані як видання для повсякденного користування.

Під час виконання поставлених завдань було використано таке програмне забезпечення: Microsoft Word 2016, Adobe Photoshop CC 2023, Adobe InDesign 2020, Adobe Illustrator CC 2020.

РОЗДІЛ 1

КАЛЕНДАР ЯК ДРУКОВАНЕ ТА МУЛЬТИМЕДІЙНЕ ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

1.1. Історія виникнення календаря як виду поліграфічної продукції та приклади успішних сучасних календарних проєктів

Календар як поліграфічна продукція має довгу історію свого виникнення та розвитку. Перші календарі з'явилися в давні часи в різних культурах, і вони виконували різні функції, наприклад, застосовувалися для визначення часу, відслідковування фаз Місяця або сезонів року [14, 15].

Ідея створення календаря як поліграфічної продукції виникла у XVIII столітті. Починаючи з цього часу, календарі стали популярними серед населення, і їх почали випускати великі видавництва, такі як London Almanack та Benjamin Franklin's Poor Richard's Almanack.

У XIX столітті з'явилися перші масово виготовлянні календарі, які були відомі як «заводські календарі». Вони були доступні для широкої аудиторії завдяки новим технологіям друку та здешевленню виробництва. У цей час календарі почали додавати рекламні матеріали, що робило їх популярними серед рекламодавців.

У XX столітті з'явилися нові технології друку, які дозволяли створювати календарі з більш високою якістю та деталізацією. З'явилися календарі з фотографіями, ілюстраціями та малюнками, що робило їх не тільки корисними, а й красивими предметами для побуту.

Сьогодні календарі залишаються популярними поліграфічними продуктами. Вони виконують не лише свою основну функцію – відображення дат та днів тижня, але й слугують елементом декору та реклами. Завдяки сучасним технологіям друку та дизайну календарі стали більш індивідуалізованими та персоналізованими, що дозволяє їм відповідати потребам різних груп споживачів. Також з'явилися нові формати календарів, такі як календарі-блокноти, календарі-роздавальники, календарі-картки та інші.

Слід зазначити, що є багато прикладів успішних календарних проєктів, які можуть надихнути на створення власного календаря. Ось декілька з них:

«NASA's Space to Ground Calendar»: це календар, який представляє фотографії космічного корабля та інформацію про місії NASA. Цей календар є успішним не лише через свою привабливість для любителів космосу, але й тому, що він є вільнодоступним для завантаження з сайту NASA (рис. 1.1, 1.2). [38].

Рис. 1.1. Фото NASA Science Calendar

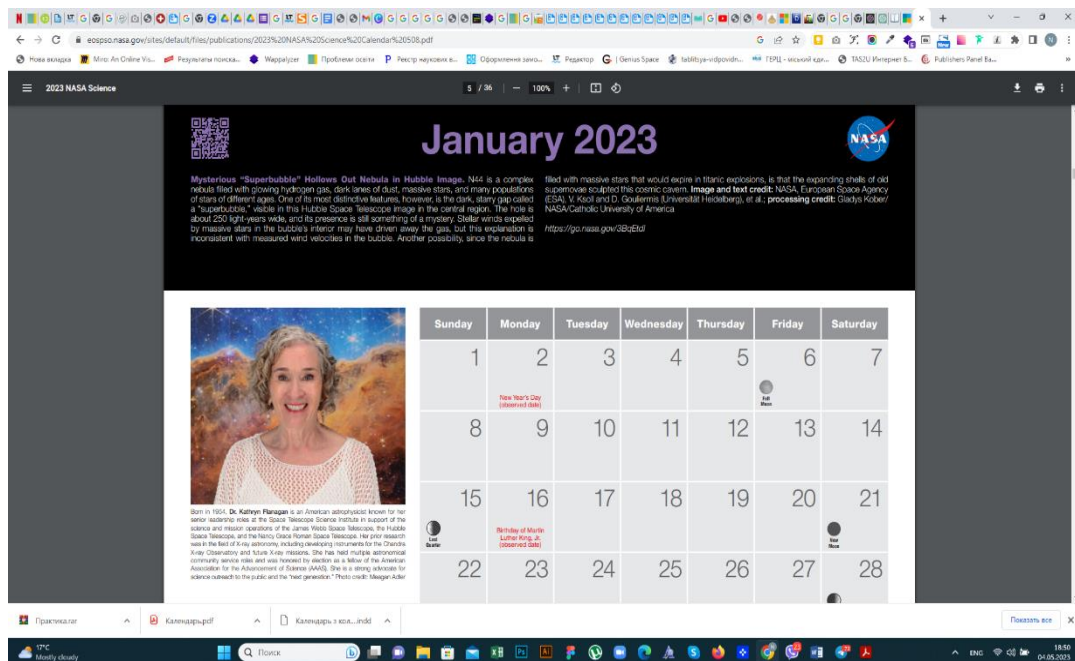

Рис. 1.2. Фото NASA Science Calendar

«The Minimalist Calendar»: це календар з мінімалістичним дизайном, що створюється кожного року дизайнером Девідом Зиром. Його успіх полягає в простоті та лаконічності дизайну, а також в його універсальності, яка дозволяє використовувати його як настільний календар, так і настінний (рис. 1.3) [43].

Рис. 1.3. «The Minimalist Calendar» дизайнера Девіда Зира

Нижче наведено приклади сучасних мінімалістичних настінних календарів, які користуються популярністю не лише у звичайних користувачів, але й серед графічних дизайнерів (рис. 1.4, 1.5).

Рис. 1.4. Приклад сучасного мінімалістичного настінного календаря

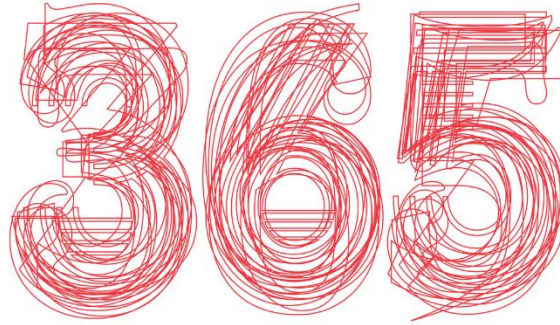

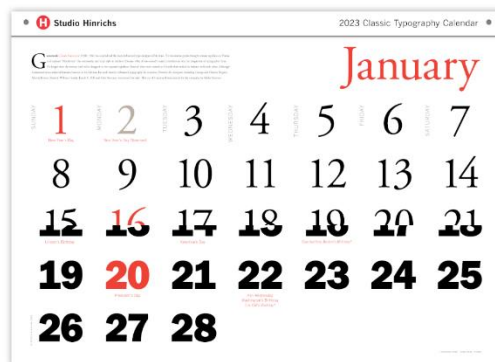
Рис. 1.5. Приклад сучасного мінімалістичного настінного календаря

«365 Typography Calendar»: це календар, який присвячений шрифтам та типографії. Кожен день містить новий шрифт, а дизайнер використовує різні кольори та розміри, щоб наголосити на унікальності кожного шрифту. Цей календар є успішним серед дизайнерів та людей, які цікавляться графічним дизайном та типографією (рис. 1.6) [39].

365 Typography Calendar

An avowed type lover, Kit Hinrichs has been chagrined that so many people focus on the words without seeing the beauty, variety and emotional richness of the typeface itself. They can name graphic designers but not type designers.

Designed by acclaimed graphic designer, Kit Hinrichs, an AIGA medalist whose work is included in the permanent collection of MoMA, LACMA, and the Denver Art Museum, the *365 Typographic Calendar* is much coveted by designers and architects. The calendar celebrates the aesthetic and sculptural qualities of different letterforms. The 2023 release reprises the first calendar designed by the office in 2001, which featured classic fonts that have shaped the world of typography.

[BUY THE LARGE CALENDAR](#)

[BUY THE SMALL CALENDAR](#)

© 2022 Studio Hinrichs

f v t in

Рис. 1.6. Фото «365 Typography Calendar»

«The Adventure Calendar»: це календар, який створюється дизайнером Адамом Савіцькі (Adam J. Kurtz) та присвячений різним пригодам та випробуванням. Кожен місяць містить нову ілюстрацію та позитивне повідомлення про життя. Цей календар є успішним серед молоді та людей, які цінують позитивний настрій та натхнення (рис. 1.7, 1.8) [42].

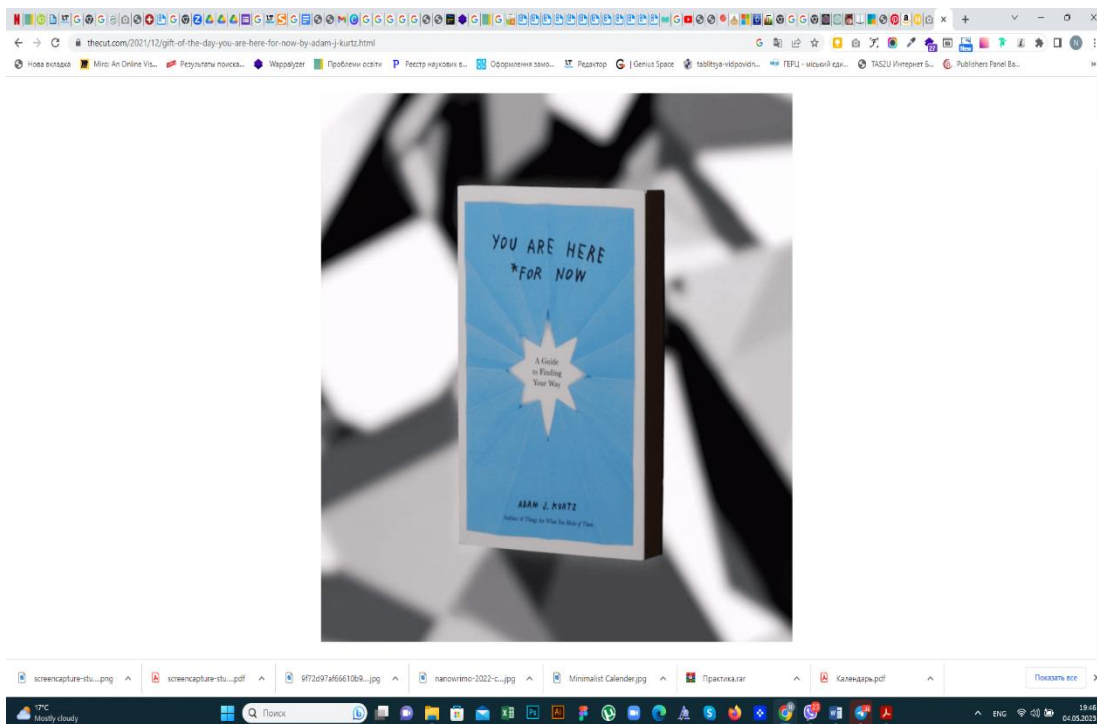

Рис. 1.7. «The Adventure Calendar» (Adam J. Kurtz)

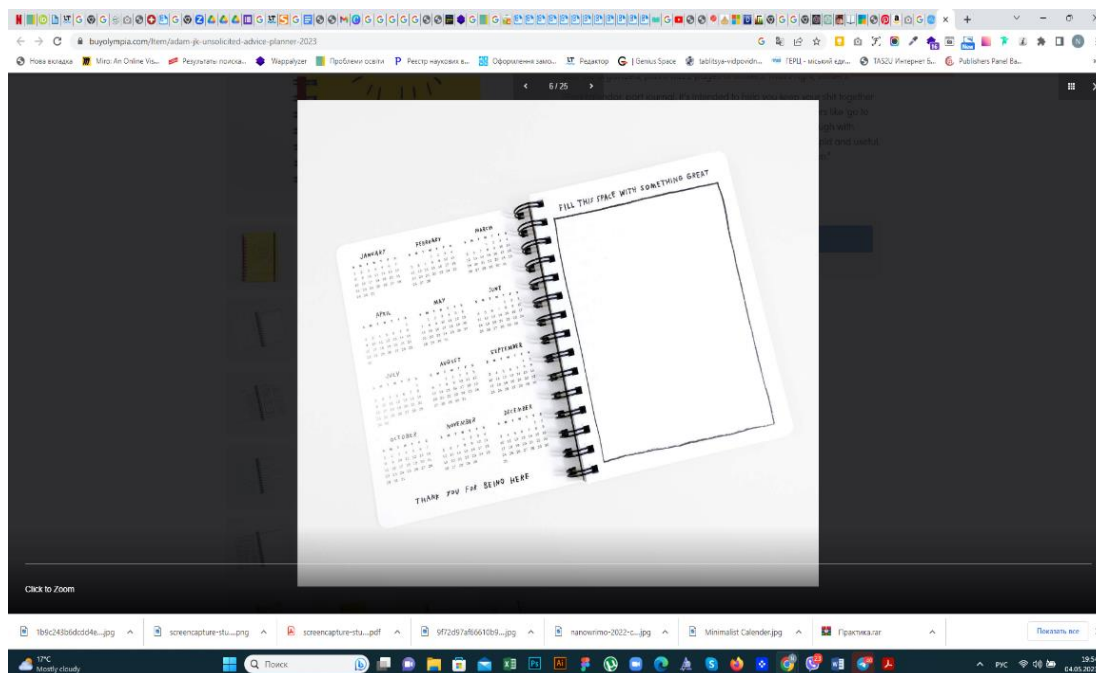

Рис. 1.8. «The Adventure Calendar» (Adam J. Kurtz)

Ці приклади демонструють, що успіх календарного проекту полягає не лише в його функціональності, але й в його дизайні та концепції. Наприклад, календар «365 Typography Calendar» від «Studio Hinrichs» присвячений типографіці і містить щоденні цитати та фрази про дизайн та мистецтво. Кожен місяць має свій унікальний

дизайн, який відображає тематику того місяця і включає зразки шрифтів та цікаві факти про них.

Відомі також і календарі від «Paperlux Studio» – це «The Infinite Possibilities of Paper», який присвячений різноманіттю та красі паперу. Цей календар кожен місяць має свій власний дизайн, який включає в себе зображення та викрійки з паперу різних форм та кольорів. Цей календар надихає та показує можливості, які пропонує папір як матеріал для дизайну та реклами [44] та ін.

Отже, усі ці календарі відображають творчість та інновації в дизайні календарів, що дозволяє їм відрізнитися від традиційних календарів та привертати увагу споживачів.

1.2. Види календарів та їхня роль у рекламній індустрії

Календарі можна класифікувати за різними ознаками, наприклад за формою, матеріалом, призначенням та функціональністю. На сьогоднішній день календарі вважаються одними з найпопулярніших продуктів поліграфії. Окрім своєї естетичної привабливості, вони виконують основною функцією – відображення дати та дня тижня. Навіть при загальному використанні телефонів та комп'ютерів для планування своєї діяльності, традиційні календарі залишаються популярними як сувеніри або подарунки. Тому вони часто зустрічаються як дома, так і в офісах великих компаній. Правильно оформлений макет календаря дозволяє створити не лише функціональний і корисний продукт, а й ефективний засіб реклами.

Традиційно виділяють такі види друкованих календарів [36]:

– Відривний календар – це тип календаря, який складається з аркушів або блоків, зазвичай прикріплених разом, але які легко відриваються. Кожен аркуш або блок містить календарну сітку або інформацію про один місяць або один день. Основна особливість відривного календаря полягає в тому, що його аркуші можна відділити або відривати один від одного. Це дозволяє використовувати кожен аркуш окремо без необхідності розривати чи руйнувати решту календаря. Відривні календарі можуть бути корисними, наприклад, для запису планів або подій на

конкретні дати, які потім можна легко відривати і переносити. Вони також можуть бути зручними для використання як пам'ятки або подарунки, оскільки кожен аркуш може мати власний дизайн або фотографії. Але, на сьогодні, даний тип календарів не є популярним серед користувачів.

– Перекидний календар – тип календаря, який складається з блоків або листів, зазвичай прикріплених разом за один край і здатних обертатися навколо цієї осі. Кожна сторінка містить інформацію про один місяць або період часу. Основна особливість перекидного календаря полягає в тому, що його листи можна перекидати або обертати, щоб переглянути інформацію про певний період часу. Перекидні календарі добре підходять для використання на робочих столах або на столах, де вони можуть займати мало місця, але здатні забезпечувати швидкий та зручний доступ до дат та планів. Вони також можуть бути корисними для використання в офісах або бізнес-середовищах, де важливо вести записи про графік та плани.

– Настільний календар – це тип календаря, який призначений для розміщення на робочому столі або на столі вдома. Він зазвичай має компактний розмір і легко поміщається на робочому місці, надаючи можливість швидко переглядати дати та плани без потреби великої площі для розміщення. Настільні календарі зазвичай мають невеликий розмір, щоб забезпечити їх зручне розміщення на столі. Вони можуть бути квадратні, прямокутні або навіть круглі. Кожний місяць може бути відображений на окремому аркуші або картці з календарною сіткою, яка містить дні тижня та числа. Настільні календарі можуть мати різноманітний дизайн, включаючи різні кольори, малюнки, фотографії або мотиваційні цитати. Настільний календар типу «хатинка» має блок, що складається з 6 або 12 аркушів. Як кріплення може використовуватися пружина. В такому форматі календар може відображати день, тиждень, місяць.

– Настінний календар – це календар, який розміщується на вертикальній поверхні, що робить його зручним для перегляду та доступу. Цей тип календаря може мати різноманітний дизайн, розміри та функціональність. Кожен місяць може мати календарну сітку з відображенням днів тижня та чисел. Деякі настінні календарі можуть мати позначки для важливих дат, примітки, місце для записів чи нотаток.

– Календар-плакат – це формат календаря, який виглядає як плакат із надрукованою календарною інформацією. Він зазвичай має великі розміри, які дозволяють легко бачити дати та події здалеку. Календарі-плакати можуть мати різний дизайн, включаючи фотографії, малюнки, графічні елементи, а також короткі цитати або мотивуючі слова. Цей тип календаря часто використовується для декоративних цілей в офісах, домівках, а також як подарунок для друзів та колег. Його великі розміри і привабливий дизайн роблять його ефективним засобом реклами та розповсюдження інформації, у той же час дизайн календаря даного типу є найбільш простим, а сама продукція – найдешевшим варіантом.

– Квартальний календар – це календар, який відображає всі місяці кварталу на одній сторінці. Цей тип календаря зручний для планування подій, зустрічей та інших важливих подій на протязі тримісячного періоду. Він зазвичай має простий дизайн з календарною сіткою для кожного місяця, яка включає дні тижня та числа. Квартальні календарі дуже популярні в бізнес-середовищі, оскільки вони дозволяють легко планувати графік роботи, виробничі цикли та стратегічні ініціативи на протязі тримісячного періоду.

– Кишеньковий календар – це маленький календар, зазвичай компактний за розміром, який можна легко носити в кишені, сумці або портфелі. Кишенькові календарі мають календарну сітку на кожний місяць, а також можуть включати додаткові сторінки для записів, контактної інформації або інших корисних даних. Вони є популярними серед тих, хто шукає зручний і портативний спосіб вести записи про плани, зустрічі та інші важливі події на щодень.

Як було зазначено вище, календар може виступати як ефективний вид рекламної поліграфії. Одним зі способів класифікації календарів є розрізнення їх за роллю в рекламній індустрії. Розглянемо деякі з цих видів календарів [36, 40]:

– Календарі з логотипом компанії: це календарі, на яких друкують логотип та інформацію про компанію. Їхня головна роль полягає в підтримці бренду та просуванні компанії серед потенційних клієнтів.

– Календарі-картки: це календарі, які складаються з окремих карток, які можна розміщувати на столі або на стіні. Вони можуть мати різну тематику та дизайн, включаючи фотографії, малюнки, цитати та інше.

– Календарі-плакати: це великі календарі, які розміщують на стінах, наприклад в офісах, магазинах, на вулицях тощо. Вони можуть мати рекламні послуги та просувати бренди або використовуватися як інструменти для просування подій, концертів, спортивних змагань та інших заходів.

– Календарі-блокноти: це календарі, які можна використовувати як звичайні блокноти, але вони мають також календарну частину. Їхня роль полягає в тому, щоб підтримувати бренд компанії, яка випускає такі календарі, і використовуватися як корисний подарунок для клієнтів.

– Електронні календарі: це календарі, які можна завантажити на комп'ютер, телефон або планшет. Вони можуть бути створені в різних форматах, таких як PDF, Excel, або спеціалізовані програми для календарів, такі як Google Календар або Microsoft Outlook. Електронні календарі дозволяють зручно планувати свій час, переглядати події та сповіщення, а також синхронізувати дані між різними пристроями. У рекламній індустрії, електронні календарі можуть використовуватися для розсилки спеціальних пропозицій та акцій, нагадування про події та просування бренду компанії.

1.3. Календар як мультимедійне електронне видання

У даний час мультимедійне видання – це сукупність графічної, текстової, цифрової, мовної, музичної, відео-, фото- та іншої інформації, а також друкованої документації користувача [31, с. 10].

Класифікувати об'єкти такої багатогранної системи як електронні видання, на думку дослідників надзвичайно складно. Найпоширеніші класифікації наведено нижче [31].

За природою уявлення основної інформації, електронні видання можна розділити на такі основні категорії:

– Текстове (символьне) електронне видання – електронне видання, у якому переважно міститься текстова інформація, представлена у формі, яка дозволяє посимвольну обробку.

– Образотворче електронне видання – електронне видання, в якому переважно представлені електронні зразки об'єктів, що можуть бути переглянуті і відтворені на друкарському пристрої, але не піддаються посимвольній обробці.

– Звукове електронне видання – цифрове відтворення звукової інформації, яке може бути прослуховане, але не призначене для друкарського відтворення.

– Програмний продукт – самостійний, відчужуваний твір, що може бути публікацією тексту програми або програм на мові програмування, або представлений у вигляді виконуваного коду.

– Мультимедійне електронне видання – видання, у якому присутня інформація різних типів, таких як текст, зображення, аудіо та відео.

За способом розповсюдження виділяють наступні типи електронних видань:

– Локальні електронні видання – видання, які призначені для локального використання і видаються у формі певної кількості ідентичних екземплярів (тиражу) на носіях, що можуть бути переносними (окремих фізичних носіях).

– Мережеві електронні документи – документи, до яких має доступ потенційно необмежена кількість користувачів через телекомунікаційні мережі.

– Електронні ресурси комбінованого розповсюдження – документи або видання, які можуть використовуватися як локально, так і через мережі, залежно від потреби та можливостей користувачів.

За способом взаємодії з користувачем розрізняють такі типи електронних видань:

– Детерміновані електронні видання – видання, у яких параметри, зміст і спосіб взаємодії з користувачем визначені виробником і не можуть бути змінені користувачем.

– Не детерміновані (інтерактивні) ресурси – ресурси, у яких параметри, зміст і спосіб взаємодії з користувачем можуть бути встановлені користувачем залежно від

його цілей, інтересів, рівня підготовки тощо, на основі інформації та алгоритмів, визначених виробником.

За періодичністю розрізняють такі типи електронних видань:

- Неперіодичне електронне видання – видання, яке виходить одноразово.
- Серіальне електронне видання – видання, яке виходить за невстановленою тривалістю.
- Періодичне електронне видання – видання, яке виходить через певні інтервали часу.
- Електронне видання, випуск якого продовжується у міру накопичення матеріалу.
- Електронне видання, що оновлюється – кожний наступний випуск містить актуальну інформацію попереднього випуску.

За областю застосування електронного видання можна виділити наступні категорії:

- Інформаційно-пошукові системи – електронні видання, призначені для пошуку необхідної інформації серед великого обсягу даних.
- Презентаційні електронні видання – видання, які надають інформацію відповідно до строго визначеної структури, створеної під час їх розробки.
- Імітаційні видання – видання, які створюють віртуальну реальність для користувача.
- Програмне забезпечення – електронні видання, що містять програмний код або інформацію про програми.

Крім того, електронні видання можна класифікувати за соціальними групами, в яких вони застосовуються. Вони можуть бути художніми, науковими, технічними, документальними тощо.

Технічні та наукові видання мають свої особливості, такі як висока якість представлення інформації, швидкість створення, низька вартість, читабельність на різних пристроях, універсальність у містити будь-яку інформацію та сумісність з різними засобами доставки.

За поліграфічним критерієм класифікації визначають оригінал макет видання – документ, який призначений для прямої репродукції. У сучасних умовах він часто створюється в електронному форматі і друкуються на папері або плівці за допомогою принтерів. Такі макети використовуються в редакційному процесі, для аналітичної роботи і для доступу читачів до попередніх версій видання.

Електронні копії поліграфічних видань також є значною частиною сучасного світу. Вони створюються після випуску поліграфічної продукції і можуть містити більше інформації з розвинутими функціями доступу і пошуку. Нарешті, існують електронні видання, які не мають жодного стосунку до поліграфії, але їх цікаво вивчати, оскільки вони розробляються «з нуля».

Тож, розвиток сучасних технологій дозволяє класифікувати календарі як **мультимедійне видання**, оскільки вони можуть містити різноманітний контент, що забезпечує більш глибоке та цікаве візуальне сприйняття та здатний викликати приємні враження у користувачів за рахунок різних елементів мультимедіа, таких як фотографії, відео, аудіо та інші графічні елементи.

Крім того, мультимедійні календарі можуть мати інтерактивні функції, що забезпечують більш глибоке занурення користувача у вміст. Наприклад, такі календарі можуть мати можливість перегляду відео на кожному дні, показувати фотографії з детальними описами та інші елементи, які забезпечують більшу взаємодію користувача з контентом.

Мультимедійні календарі можуть бути досить цікавим та ефективним інструментом для реклами. Такі календарі можуть містити рекламні банери, відео та інші рекламні матеріали, що забезпечують більшу ефективність та привабливість реклами. Крім того, мультимедійні календарі можуть бути використані як ефективний інструмент для залучення уваги користувачів до бренду та підвищення його свідомості.

До мультимедійних календарів можна віднести і онлайн-календарі, тобто такі календарі до яких можна отримати доступ через Інтернет. Подібні календарі можуть створюватись через різні програми, такі як Canva, Placeit та ін. куди можна завантажити власний дизайн календаря та здійснити його обробку, а також це можуть

бути додатки, що дозволяють користувачам створювати, переглядати та організовувати свій розклад в Інтернеті. Онлайн календарі дозволяють користувачам створювати події, зберігати замітки, планувати зустрічі і збирати інформацію про них, а також надавати спільний доступ до календарів іншим користувачам.

Онлайн календарі можуть бути доступні через веб-сайти, програми для настільних комп'ютерів або мобільні додатки. Інтерфейси онлайн календарів зазвичай прості та інтуїтивно зрозумілі, що дозволяє користувачам легко додавати події, переглядати свій розклад та відслідковувати виконання поставлених завдань.

До переваг онлайн календарів можна віднести те, що вони доступні з будь-якого пристрою з Інтернет-підключенням, що дозволяє користувачам отримати доступ до свого розкладу з будь-якої точки світу. Крім того, багато онлайн календарів мають функцію нагадування, яка дозволяє користувачам отримувати сповіщення про надходження подій на електронну пошту або мобільний телефон.

Отже, мультимедійні онлайн календарі є ефективним та привабливим інструментом, який може забезпечити користувачам цікаве та зручне планування їхнього часу, а також забезпечити ефективну рекламу та увагу до бренду.

Слід зазначити, що у розробленому макеті серії календарів до Дня соборності України на кожній сторінці представлено логотипи Державних установ, які займаються національно-патріотичним вихованням дітей та молоді та QR-код (розділ 3), за яким можна потрапити на сайт проєкту «Активні парки» однієї з організацій замовників Державної установи «Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», що дозволяє розглядати спроектовані календарі, як рекламний вид поліграфічної продукції з елементами мультимедіа.

Висновки до розділу 1

Дослідження історії виникнення календарів, їхньої класифікації дозволяє зробити певні висновки:

Календар – це популярний продукт, який знайшов широке застосування серед користувачів з різних сфер діяльності. Календарну продукцію можуть

використовувати як корпоративний подарунок чи рекламний матеріал, або як практичний засіб для планування і організації робочого часу. Розуміння процесу виготовлення календарів і те, як їх використовують може допомогти виробникам створювати продукцію, яка краще відповідатиме потребам клієнтів.

Макет календаря може бути важливим об'єктом дослідження з погляду дизайну та мистецтва. Календарі часто містять багато фотографій, графіків та ілюстрацій, і розуміння, як ці елементи впливають на сприйняття користувачів, може бути ключовим для дизайнерів. Крім того, календарі можуть мати велике культурне значення, якщо вони виконують роль мистецького твору або відтворюють певні історичні й культурні події.

Визначено, що календарі можна класифікувати за різними ознаками, наприклад за формою, матеріальною конструкцією, призначенням та функціональністю.

Так, за матеріальною конструкцією вони бувають: табель-календар, перекидний календар, відривний календар, календар книжкового типу. За розміром: кишенькові, настільні, настінні, перекидні, плакатні. За формою: кишеньковий календар, календар-будиночок, календар-піраміда, настінний календар, квартальні календарі на одну пружину, квартальні календарі на три пружини, квартальні календарі на 3 пружини з годинниками. За інформаційним наповненням: художні, розважальні, професійні, рекламні, календар знаменних та пам'ятних дат, календар народних прикмет та звичаїв.

Оскільки календарі можуть містити різноманітний контент, який забезпечує більш глибоке візуальне сприйняття, мати різні елементи мультимедіа, такі як фото, відео, аудіо та інші графічні елементи, то їх можна розглядати і як мультимедійні видання.

Отже, проведений аналіз наукових джерел щодо визначення основних особливостей різних видів календарів дозволяє зрозуміти цільове призначення кожного з них, їхню функціональність, дизайн та застосування в різних сферах життя.

РОЗДІЛ 2

ТЕХНОЛОГІЯ ПРОЄКТУВАННЯ ТА СТВОРЕННЯ МАКЕТА СЕРІЇ КАЛЕНДАРІВ ДО ДНЯ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ

2.1. Загальні вимоги до макетів для друку та виготовлення календарів

Створення якісного макету для друку та виготовлення календаря вимагає дотримання певних вимог технічного та естетичного характеру. Основні вимоги до макетів для друку та виготовлення календарів включають наступні пункти:

- Розмір: макет повинен бути в розмірі, вказаному в технічних вимогах для друку та виготовлення календарів.
- Роздільна здатність: макет повинен мати достатню роздільну здатність, щоб друкувати зображення та тексти чітко і без розмиття.
- Кольоровий профіль: макет повинен бути створений з використанням правильного кольорового профілю для забезпечення точного відтворення кольорів.
- Безпека маржів: текст, зображення та інші елементи макету повинні знаходитись в межах безпечної зони, щоб уникнути обрізання під час друку та вирізання в процесі виготовлення календаря.

Так, для всіх макетів, що готуються до друку, діє універсальне правило: до розмірів готового виробу необхідно додавати по 2 мм під обріз з кожної сторони. А всі написи та важливі елементи дизайну необхідно розміщувати на відстані 3-5 мм від країв готового виробу.

Макет повинен бути збережений у форматі, який дозволяє зберегти всі елементи макету та забезпечує якість друку, такий як PDF.

Зображення, використані у макеті, повинні мати високу якість та роздільну здатність для забезпечення якісного друку.

Тексти мають бути коректно відформатовані, відповідати вимогам шрифту та кольору та бути прочитані легко.

Макет повинен бути створений з урахуванням технічних можливостей друку та виготовлення календаря.

Дотримання цих вимог дозволяє створити якісний макет для друку та виготовлення календаря, що задовольнятиме вимоги клієнтів і допоможе створити якісний та ефективний продукт, який буде корисним і приємним для користування.

Слід зазначити, що існують загальні вимоги і до дизайну календаря.

Можна виділити чотири аспекти розробки дизайну календарної продукції [11]:

1. Вибір загального стилю і кольорового рішення. Вихідними даними для розробки дизайну календаря і відомості про споживача або замовника. На основі цієї інформації здійснюється загальний вибір стилістики. Розробляючи корпоративну календарну продукцію частіше використовують стиль бренду і його графічний атрибут (зокрема, логотип), а також відповідну палітру.

2. Оригінальний плакат або шапка є головним великим зображенням, яке займає більшу частину лицьової сторони календаря. Як зображуваних елементів можуть бути використані ілюстрації або фотографії близькі по темі.

3. Плакати чи «шапки» можуть бути унікальними, спеціально створеними дизайнером або ж взяті з відкритого доступу безкоштовних графічних бібліотек. Зображення, які будуть розміщені на сторінках календарної продукції неодмінно повинні зацікавити користувача.

4. Зручна календарна сітка. Робота над цим включає в себе не тільки розміщення чисел, тижнів і місяців, вибір вихідних, свят, а й роботу зі шрифтами. Головна вимога до календарної сітки – читабельність. Дати повинні бути легко помітні як в безпосередній близькості, так і віддалено, особливо якщо мова йде про настінні або настільні перекидні календарі.

5. Додаткові елементи дизайну, макета графіки. Додаткові елементи можуть бути такими як художній фон, різні прикраси, рамки, стилізовані іконки, невеликі зображення, оригінальні написи і так далі. Головним завданням дизайнера є уникнення зайвих деталей, а також ідеальне поєднання елементів календаря один з одним. Необхідно, щоб фон і календарна сітка контрастували, а не були в одній колірній тональності.

2.2. Етапи проєктування календарів

Загалом, технологія поліграфії містить три основні групи виробничих процесів [32]:

- додрукарські (підготовчі);
- друкарські (власне сам процес друку);
- післядрукарські (оздоблювальні).

Технологія проєктування і виготовлення календарної продукції зазвичай включає п'ять етапів: попередню підготовку, додрукарські, друкарські, та післядрукарські процеси, а також етап розповсюдження.

На етапі **попередньої підготовки** виробничого процесу визначаються завдання і цілі проєкту, збір і аналіз інформації, що може включати також і інформацію про цільову аудиторію, складання та розробку концепції видання, планування виконання робіт, формування затверджених технічних завдань та ін.

Додрукарські (підготовчі) процеси. Ця група виробничих процесів включає підготовчі етапи перед самим друкуванням. Сюди входять процеси, пов'язані з підготовкою макету для друку, підготовкою друкарських форм, налаштуванням друкарського обладнання тощо. На цьому етапі виробничого процесу здійснюється перевірка і підготовка файлів для друку, вибір типу друкарської технології та підготовка необхідного обладнання.

Друкарські процеси. Ця група виробничих процесів включає сам процес друкування. Залежно від типу друкарської технології можуть використовуватися різні методи друку, такі як офсетний друк, цифровий друк, трафаретний друк, флексографія тощо. На цьому етапі здійснюється перенесення зображення з друкарських форм на друковану поверхню за допомогою фарби або тонера. Завдання друкарських процесів – отримання тиражних відбитків, що відтворюють оригінал.

Післядрукарські (оздоблювальні) процеси. Ця група виробничих процесів включає етапи після завершення друкування, такі як фальцювання, ламінування, перфорація, обрізка, складання, упаковка тощо. Ці процеси призначені для покращення якості та зовнішнього вигляду друкованого продукту, а також для

підготовки його до подальшого використання або розповсюдження. Оздоблювальні процеси завершують виготовлення друкованої продукції.

На етапі **розповсюдження** відбувається доставка виготовленої продукції до клієнтів або споживачів, розміщення на полицях магазинів або інших точках продажу, розповсюдження через мережу дистрибуції тощо. Цей етап важливий для того, щоб друкований продукт потрапив до своєї цільової аудиторії і був ефективно використаний.

Розглянемо нижче характеристики і поняття основних етапів проектування і виготовлення календарної продукції.

2.1.1. Додрукарські процеси

Як і було зазначено вище додрукарські процеси – це етап підготовки до друку, який передує безпосередньому процесу друку. На цьому етапі виконуються різні операції з підготовки матеріалів і обладнання для друку, щоб забезпечити якісний і ефективний результат. Можемо сюди віднести і деякі моменти попередньої підготовки, такі як аналіз аудиторії та розробка концепції видання.

Розробка концепції видання – це процес створення стратегічного плану або ідеї, яка визначає основні принципи та напрямок розвитку конкретного видання. Цей процес може включати такі кроки:

- Визначення цільової аудиторії видання, її потреб і інтересів. Це включає в себе розуміння вікових груп, соціальних класів, демографічних характеристик та інших факторів, що впливають на сприйняття контенту.
- Обрання теми або спеціалізації видання. Це може бути загальною темою (наприклад, наука, культура, спорт) або більш конкретною (наприклад, жіночий журнал, технологічний блог).
- Визначення формату видання (папірний, електронний, веб-сайт) та його структури (журнал, газета, блог), що може включати розробку рубрик або секцій для організації контенту.

- Розроблення плану для створення контенту, який відповідає концепції видання, що передбачає визначення тем і форматів матеріалів, пошук авторів або редакторів, а також встановлення стандартів якості.

- Маркетингові стратегії: Розроблення плану просування та реклами видання, залучення аудиторії та збільшення своєї популярності (використання соціальних медіа, пошукового маркетингу, рекламних кампаній та інших інструментів та ін.).

- Визначення бюджету та прибутковості видання, розроблення стратегій залучення фінансування та ефективного використання ресурсів.

- Виконання планування та запуск видання на ринок, що передбачає розробку веб-сайту або друкування перших номерів, запуск рекламних кампаній та просування серед аудиторії.

Аналіз аудиторії – це процес збору, оцінки і використання інформації про цільову аудиторію, яка зацікавлена в продукції видавництва. Основні етапи аналізу аудиторії у видавництві включають:

- Визначення цільової аудиторії, тобто розуміння основних характеристик цільової аудиторії, таких як вік, стать, освіта, інтереси, побутові звички тощо.

- Дослідження ринку. Аналіз ринку, на якому діє видавництво, для визначення попиту на різні типи видань та визначення тенденцій споживання.

- Вивчення соціальних і демографічних характеристик аудиторії, таких як дохід, освіта, зайнятість, географічне розташування тощо.

- Дослідження психологічних аспектів споживання, таких як цінності, переконання, інтереси, стилі життя, що допомагає краще розуміти потреби та вподобання аудиторії.

- Визначення того, що саме цільова аудиторія очікує від продукції видавництва, і як можна задовольнити її потреби.

- Вивчення продукції конкурентів і їхнього впливу на цільову аудиторію для розробки ефективних стратегій маркетингу і продажів.

- Проведення анкетування, фокус-груп, опитувань, щоб зібрати додаткові дані про аудиторію та її уподобання.

Отже, розробка концепції і аналіз аудиторії допомагають визначити унікальний стиль видання, стратегії розвитку і те, що є ключовим для успішного розроблення та маркетингу продукції.

Додрукарські процеси передбачають врахування таких аспектів, як:

- Макетування – розробка макету друкованого продукту, включаючи визначення розмірів, розташування тексту, ілюстрацій та інших елементів.

- Підготовку файлів для друку – корекція і налаштування файлів, що мають бути надруковані, зокрема виправлення помилок, налаштування кольорів і форматів.

- Підготовку друкарських форм – творення плат і шаблонів для передачі зображення на поверхню друкування.

- Вибір відповідного типу друкарського обладнання (наприклад, офсетного друку, цифрового друку тощо) і налаштування його параметрів для конкретного завдання.

- Підготовку паперу і матеріалів: Вибір і підготовка відповідного типу паперу, чорнил і інших матеріалів для друку.

- Кольорову корекцію і калібрування – налаштування кольорових параметрів для досягнення бажаного кольорового відтінку та забезпечення якості друку.

Зупинимо увагу на основних:

Вибір формату. Усі стандартні формати календарів базуються на основному форматі DIN A0 з розмірами 1189x841 мм. Якщо розрізати аркуш навпіл поперек довшої сторони, отримаємо два аркуші формату DIN A1. Повторюючи цю операцію отримуємо аркуші формату DIN A2 і так далі. Найменшим поширеним форматом є формат поштової картки – DIN A6. Серед найвідоміших форматів – DIN A5, A4 і A3.

Орієнтація сторінки. Розташування рядків на сторінці може бути або вертикальним (портретним), коли сторінка обертається у підставку, або горизонтальним (альбомним), коли сторінка обертається в сторону.

Поля. При визначенні розмірів полів і тексту на сторінці важливо дотримуватися гармонії. Ширина полів залежить від характеру тексту та може варіюватися залежно від сторони аркуша. Рекомендується встановлювати різні

ширини полів: 3 одиниці для лівого і правого полів, 5 для верхнього та 8 для нижнього.

Елементи дизайну. В дизайні видання можна використовувати різноманітні елементи. До найпоширеніших з них відносяться випуск за обріз, оборки, лінійки та модульна сітка. Вони допомагають створити зручну та привабливу структуру публікації. Охарактеризуємо ці елементи:

– Випуск за обрізом. Це елемент дизайну, який використовується для створення ефекту виходу контенту за межі аркуша після його обрізки. Це може бути текст, зображення або будь-який інший елемент, який надає візуального ефекту продовження за межі сторінки. Випуск за обрізом часто використовується для створення цікавого та динамічного вигляду друкованих матеріалів.

– Оборки. Оборки є текстовими виїмками або вставками, які "обгортають" навколо іншого елемента на сторінці, таким чином, що текст навколо виглядає, ніби вона "обгортає" цей елемент. Це додає вигляду публікації більшої динаміки і естетичності, сприяючи поліпшенню сприйняття контенту.

– Лінійки. Лінійки – це горизонтальні або вертикальні лінії, що використовуються для розділення елементів на сторінці. Вони допомагають структурувати і розділити різні частини матеріалу, такі як заголовки, текст, зображення тощо. Лінійки також можуть використовуватися для підкреслення важливих елементів або для створення візуальної ієрархії.

– Модульна сітка. Модульна сітка – це система недрукованих вертикальних і горизонтальних ліній, які визначають розташування елементів на сторінці, що допомагає створити зручну та логічну організацію контенту, забезпечуючи його чітке розміщення та структурування. Модульна сітка дозволяє досягти єдності у дизайні та поліпшити сприйняття матеріалу читачем.

Вибір шрифту. Шрифтом називається комплект знаків, необхідних для відтворення тексту на якій-небудь мові. Шрифт є поєднанням конкретних значень кегля, стилю зображення і малюнка букв. Набір шрифтів всіх розмірів і стилів зображення, але з однаковим малюнком букв утворює гарнітуру.

Основні вимоги до шрифту. Основними вимогами, що пред'являються до шрифту, є його зручність в читанні, художня цінність і економічність для читання.

– Зручність. Зручність для читання залежить від його кегля і малюнка, довжини рядка тексту і ширини міжрядкових пропусків, а також від кольору тексту і кольору паперу. За інших рівних умов основними критеріями, що визначають легкість тексту для читання, є кегль і малюнок шрифту.

Як показує практика, при довжині рядка приблизно 100 мм для людини, що володіє нормальними навиками читання, достатньо легким для читання є шрифт розміром 10 пунктів. Чим довше рядок, тим більшим повинен бути кегль.

Шрифт із зарубками вважається більш легким для читання, ніж шрифт без зарубок, оскільки за наявності зарубок контури букв чітко виділяються на фоні паперу і здаються більш рельєфними. Шрифти з короткими зарубками читаються легше, ніж шрифти з довгими зарубками. При коротких зарубках букви мають більш відкритий контур і око легше його охоплювати. Довгі зарубки роблять контури букв більш закритими, око сприймає текст з довгими зарубками як суцільну горизонтальну лінію, що не може не позначитися на легкості тексту для читання.

Складнішим є питання про вплив малюнка шрифту на легкість тексту для читання. Стисло цей вплив можна сформулювати так: простота і чіткість малюнка, відсутність складних форм і зайвих деталей підвищують легкість тексту для читання.

Великий вплив на легкість тексту для читання надає контрастність шрифту. Контрастністю шрифту називається співвідношення товщини сполучних ліній і основних штрихів. Чим менше це число, тим шрифт вважається контрастнішим. Шрифти з помірною контрастністю читаються легше, ніж шрифти з сильною. В сильно контрастних шрифтах дуже тонкі сполучні лінії, а деякі букви алфавіту відрізняються тільки сполучними лініями. При друці на не дуже якісному папері сполучні лінії майже зникають, що, звичайно ж, знижує легкість шрифту для читання. Проте, повна відсутність контрастності також знижує легкість шрифту для читання.

– Художня цінність. Графічна єдність шрифту – необхідна умова його художньої цінності. Без графічної єдності символів шрифт виглядає нерегульованим, позбавленим єдиної структури. Графічна єдність має на увазі

однакову товщину однорідних штрихів (основних і сполучних), оптично однакову висоту однорідних букв (прописних і рядкових), обґрунтовану відповідність різних букв алфавіту по ширині.

– Економічність шрифту визначається кількістю знаків, що поміщаються на одиниці площі. Цю характеристику слід враховувати при верстці документів, що містять значний об'єм тексту, оскільки застосування більш економічного шрифту того ж кегля дозволяє зменшити об'єм публікації, скоротивши тим самим витрату плівки, паперу і та ін.

– Довжина рядка. Для сторінок, заповнених текстом з невеликим числом розривів (чи без них) і набраних нормальним шрифтом, рекомендується обмежувати довжину рядка тексту на сторінках до 60 символів, щоб забезпечити зручність читання. Зменшення до 50 символів покращує загальне враження від сторінки. Після встановлення довжини рядка рекомендується налаштувати міжрядковий інтервал для оптимальної щільності тексту. При потребі можна вибрати більший кегль, ширший шрифт або розміщення тексту в колонки.

– Ширина стовпчика. Рекомендується обмежувати ширину стовпчика тексту в колонках, помножуючи ширину шрифту на 1,5.

– Вирівнювання. Текст може бути вирівняним по лівому краю, правому краю, по центру або блоковим вирівнюванням. Вибір вирівнювання впливає на кількість слів у рядку і метод доповнення рядка пробілами.

– Міжбуквені просвіти. Міжбуквені просвіти важливі для зовнішнього вигляду тексту і пов'язані з кернінгом і трекінгом.

– Кернінг. Корекція міжбуквеного просвіту для поліпшення зовнішнього вигляду тексту, особливо при використанні великих кеглів.

– Трекінг. Використовується для опису відстані між окремими буквами або символами в тексті. В поліграфічному дизайні трекінг використовується для налаштування проміжку між буквами в словах або символами в рядку з метою покращення читабельності, зовнішнього вигляду або естетичного вигляду тексту. Збільшення трекінгу (тобто збільшення відстані між буквами) може зробити текст більш читабельним, особливо при великих розмірах шрифту або в технічних текстах,

де потрібно забезпечити максимальну чіткість. Зменшення трекінгу може бути використане для зменшення простору, який текст займає на сторінці або для створення стислого та компактного вигляду. Трекінг є одним із параметрів, які впливають на зовнішній вигляд тексту разом з кернінгом (налаштуванням проміжку між парами букв) та міжрядковим інтервалом. Управління трекінгом використовується для досягнення оптимального балансу між зручністю читання та естетичним виглядом тексту.

– Інтерліньяж, тобто відстань між базовими лініями сусідніх рядків у тексті. В поліграфічному дизайні інтерліньяж вимірюється в пунктах і вказується як співвідношення між кеглем шрифту та відстанню між рядками. Наприклад, «10/12» означає, що текст написаний кеглем 10 пунктів з інтерліньяжем у 12 пунктів. Інтерліньяж впливає на читабельність тексту, його загальний вигляд та сприйняття. Збільшення інтерліньяжу може поліпшити читабельність тексту, забезпечити краще розділення між рядками та зробити текст менші компактним, що особливо важливо для довгих блоків тексту. Зменшення інтерліньяжу може бути використане для економії місця або для створення більш компактного вигляду тексту, але це також може зробити текст менш доступним для читання, особливо при використанні менших розмірів шрифту.

Стильове оформлення. Як зазначають дослідники [35], досвідчений редактор володіє знаннями про правила і методи оформлення текстових і графічних складових видань, включаючи обкладинки, титульні сторінки, довідкові матеріали із врахуванням контексту, аудиторії, мети, технічних можливостей друкарень, характеристик паперу, формату, методу зв'язування, а також сучасних технологічних досягнень. Він усвідомлює особливості оформлення видання відповідно до його концепції.

Процес художньо-технічного редагування розпочинається з розробки проєкту художнього оформлення, який трансформується у макет видання, скетчі, текстові та графічні оригінали, а також оригінал-макет. Використанням художніх засобів включається створення зображень та декоративних елементів, а за допомогою технічного оформлення вибираються шрифтові рішення та візуальна структура

видання. Концепція оформлення розробляється відповідно до редакційної концепції видання, проте це не обмежує творчість художника, який відтворює унікальні матеріали. Редакційна концепція відображає загальні напрями роботи над виданням, а художні та технічні редактори здійснюють пошук конкретних варіантів оформлення та поліграфічного втілення.

Підготовка матеріалу. Робота над ілюстраційним матеріалом – один з найбільш відповідальних етапів дизайн-проекування календаря. Тут доводиться стикатися одночасно з проблемами техніки і технології поліграфічного виробництва. Якісне проектування та художнє оформлення календаря є головною запорукою комерційного успіху розробляється продукції. Вибір формату, смуги набору, гарнітури і кегля шрифту, якості паперу, видів післядрукарської обробки, елементів дизайну та ілюстрування, в цілому, безпосередньо впливають на привабливість візуального образу видання, а значить, і на його кінцеву ціну, що особливо важливо в сучасних умовах конкуренції.

Верстка – один з основних процесів поліграфічного виробництва, в ході якого друкарський виріб набуває остаточний вигляд. Від якості її виконання прямо залежить якість готової книги, журналу або газети. Це також один з найскладніших процесів, який забезпечує при дотриманні обов'язкових технічних правил стильову і технічну єдність оформлення і художню цілісність видання, відповідність кожної смуги, кожного розвороту як їх змісту, так і загальному принципу оформлення видання.

Спуск смуг. Розстановка сторінок видання на монтажних листах (або в друкарських формах) так, щоб після друку, фальцювання, брошурування і обрізання листів вийшла єдина книга з правильно пронумерованими сторінками, називається спуском смуг.

Створення обкладинки. Робота над обкладинкою і суперобкладинкою ведеться паралельно з роботою над внутрішнім матеріалом книги, текстом і ілюстраціями. У видавничій практиці широко застосовуються м'які обкладинки, тверді палітурки, суперобкладинка. І хоча призначення їх одне – запобігати пошкодженню від зовнішніх дій, інформувати споживача про основні дані книги, виконання рекламних функцій, – можливості і переваги у них різні.

2.1.2. Друкарські процеси

Друкарські процеси є ключовим етапом у виробництві друкованої продукції, і їх якість впливає на кінцевий результат продукту.

Основні етапи друкарських процесів можуть включати:

- Підготовку до друку. Перед самим друкуванням проводяться підготовчі процеси, такі як налаштування друкарських машин, підготовка друкарських форм або циліндрів, підготовка друкарських матеріалів (фарби, папір тощо).

- Вибір методу друку. Існує багато різних методів друку, таких як офсетний друк, цифровий друк, трафаретний друк, флексографія та інші. Вибір методу залежить від виду продукції, обсягу виробництва, бюджетних обмежень та інших факторів.

- Підготовку друкарських форм. Якщо використовується офсетний друк або інший метод, що вимагає використання друкарських форм, проводиться їх підготовка. Це може включати створення пластин або циліндрів з образом, який буде нанесено на папір.

- Нанесення друку. Під час цього етапу друкарські машини наносять фарбу на друкований носій (наприклад, папір або картон) за допомогою друкарських форм. Кожний метод друку має свої особливості, але загальна мета полягає в точному та якісному відтворенні дизайну та тексту.

- Контроль якості. Після друку проводиться контроль якості продукції, щоб переконатися, що кожен примірник відповідає вимогам щодо колірної точності, розмірів, якості друку тощо.

У друкарських процесах, які використовуються в сучасній поліграфії, кольорове зображення переносять на приймальну поверхню безпосередньо чи за допомогою однієї (офсетний друк) або двох (орловський друк) проміжних поверхонь. Друкування виконується на друкарських машинах, які відрізняються за методом друку, структурою друкарського пристрою, кількістю шарів фарби та типовим способом подачі приймальних поверхонь.

Перед друкуванням проводяться підготовчі процеси, такі як розміщення або спуск смуги форми, її закріплення, приводка та приправка. Загальні формні та друковані процеси, а також використовуване для них обладнання, спрямоване на репродукцію обмеженої кількості документів (зазвичай інформаційного або управлінсько-адміністративного характеру), отримали назву оперативної поліграфії.

Оригінал-макет є кінцевим продуктом, одержуваним в результаті верстки за допомогою настільної видавничої системи. Він підлягає передачі в друкарню для друку (розмноження). Це роздрук, який виконують на принтері за допомогою DTP-системи, і яку можна розглядати з одного боку як пробну, а з іншою – як еталон. Для отримання видання, здатного конкурувати на ринку, слід при комплектуванні настільної видавничої системи надати особливу увагу такій важливій проблемі як вибір принтера. Ринок друкуючих пристроїв насичений сьогодні сотнями моделей принтерів різних класів: матричних, струменевих, лазерних і ін.

Тиражування. Випуск документів в одному екземплярі (або з тиражем в декілька штук) безпосередньо на лазерному, матричному або струменевому принтерах економічно цілком виправдана операція. Але отримання великих тиражів на таких пристроях неможливе не тільки по економічних, але і із чисто технічних причин, оскільки приведе до прискореного зносу принтера і швидкого виходу його з ладу. Видання книг або брошур тиражами до сотні екземплярів за відсутності жорстких вимог до якості доцільно виконувати за допомогою ксерокопіювання роздрукованого на принтері оригіналу. Для отримання великих тиражів або при посилюванні вимог до якості слід вдаватися до інших способів друку.

2.1.3. Післядрукарські (оздоблювані) процеси

Післядрукарські процеси – це етап виробництва поліграфічної продукції, який відбувається після завершення друкарського процесу. Ці процеси включають в себе різноманітні операції, спрямовані на покращення якості та зовнішнього вигляду друку, а також підготовку виробів до подальшого використання або розповсюдження. Деякі з післядрукарських процесів включають:

- Ламінування – нанесення плівки на поверхню друку для захисту від вологи, подряпин та інших зовнішніх впливів.
- Фальцювання – згинання або складання друку відповідно до потрібної форми або розміру.
- Вирізання – видалення непотрібних або зайвих частин друку, щоб отримати кінцевий продукт у відповідній формі.
- Палітурка – з'єднання окремих сторінок або аркушів для створення книжкової обкладинки або брошури.
- Переплетення – спосіб палітурки, який використовується для з'єднання сторінок або аркушів за допомогою пружин, кільцевих обкладинок або іншого типу кріплення.
- Фальцювання – складання або згинання друку з метою отримання кінцевої форми або розміру.
- Упаковка – останній етап, де готові друки упаковуються для зручності зберігання та транспортування.

Характер оздоблювальних процесів залежить від виду друкованої продукції. Найбільш складні **брошурувальні процеси**, які застосовують у процесі виготовлення книг і журналів.

Основні етапи брошурування та палітурних робіт можуть включати:

Складання. Після друку аркушів або сторінок розташовують в правильному порядку для створення книжкової блок-системи. Цей етап може виконуватися вручну або за допомогою спеціалізованих механізмів, таких як складальні машини.

Складання листа з віддрукованим на ньому текстом декількох сторінок – фальцювання – може проводитися різними способами. Вибір того або іншого способу залежить від числа сторінок на листі і від призначення видання. Він повинен бути злагоджений з розташуванням сторінок (смуг) на листі. Але у будь-якому випадку, навіть двохсторінковий рекламний проспект виглядає краще, якщо він складений належним чином. Розглянемо способи складання листа. Фальцювання листа формату А4 по сторінках, формату А3 – дуже часто що використовується в настільних

видавничих системах спосіб, оскільки більшість таких систем обладнана принтерами, що друкують на форматі А4.

Брошування. Під час цього етапу окремі аркуші або сторінки з'єднуються у книжкову блок-систему за допомогою скоб. Цей процес може виконуватися вручну або автоматично за допомогою брошурувальних машин.

Посторінкове брошування – найпростіша форма міцної палітурки. Окремі одиночні сторінки складають в стопку в належному порядку і скріплюють (зшивають) по лівому краю. Найвагомішою перевагою цього способу є його мала вартість. Крім того, відсутні потреби в спеціальному палітурному устаткуванні – цілком можна обійтися звичайним канцелярським скобозшивачем.

До недоліків слід віднести недовговічність і відсутність «товарного вигляду» у зшитій брошури. Поліпшити товарний вигляд виданні, що переплітаються у такий спосіб, можна за допомогою обкладинки з щільного паперу або картону, під яким приховані зшиваючі зошит скріпки. Посторінкове брошування припускає наявність у зшитих сторінок спеціального поля для підшивання. Його необхідно передбачити ще при верстці, розміщуючи текст на сторінці. Величина цього поля може мінятися залежно від кількості сторінок, брошурованих в один зошит, але повинна бути не менше 4 см. В осоружному випадку читачу доведеться дуже сильно розгинати палітурку, що приведе до скорочення терміну життя книги.

Налаштування палітурки. Після брошування книжкова блок-система може бути підготовлена для закріплення в обкладинку або палітурку. Цей етап включає налаштування обладнання для точного розміщення блоку в обкладинці та нанесення клею або інших матеріалів для закріплення. Цей процес може виконуватися вручну або автоматично на спеціалізованих палітурних машинах.

Після завершення брошування та палітурки проводиться контроль якості, щоб переконатися, що кожен екземпляр продукції відповідає вимогам щодо міцності, вигляду та інших характеристик.

Ламінування або ламінація – це процес накладання прозорої плівки на поліграфічну продукцію. Основна мета цього процесу полягає в захисті друкованої продукції від зовнішніх чинників та подовженні терміну її використання.

Ламінування забезпечує захист від вологи, пилу і механічних пошкоджень, а також сприяє легкості очищення від бруду під час вологого прибирання.

Процес перфорування. Перфорація – це створення багатьох правильно розташованих отворів правильної форми у листових або інших матеріалах. У різних галузях цей процес може мати різні назви. Наприклад, у кіноіндустрії перфорація також відноситься до будь-якого з отворів у кінострічці, а в інших галузях це сам процес створення отворів.

Брошурувально-палітурні процеси є важливим етапом у виробництві книжкової та журнальної продукції, і їх якість впливає на зовнішній вигляд та довговічність кінцевого продукту. До цих процесів зазвичай залучають кваліфікованих фахівців та використовують спеціалізоване обладнання для досягнення оптимальних результатів.

2.3. Концепція створення календарів до Дня соборності України

Як і було зазначено вище видавнича концепція є логікою та рушійною силою подальшого випуску видання. Під час проходження переддипломної практики на кафедрі комп'ютерних мультимедійних технологій було отримано завдання від організацій, які займаються військовим і національно-патріотичним вихованням розробити і надрукувати до Дня соборності України серію календарів, які б уміщали основні визначні для України дати та матеріали (фото, логотипи, емблеми, QR-коди) даних організацій з метою популяризації їхньої діяльності.

Серед представлених організацій, чиї матеріали надалі буде використано для створення дизайн-макету серії календарів були такі як: Державна установа «Всеукраїнський центр «Спорт для всіх» [7], Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» [6], Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді [34].

Створення календарів для організацій, які займаються національно-патріотичним вихованням, може ґрунтуватися на кількох ключових положеннях, а саме:

Календарі можуть бути сповнені національними символами, пам'ятними датами, історичними подіями та визначними постатями, які відображають дух та ідентичність нації. Використання національних прапорів, герба, культурних та історичних пам'яток будуть підкреслювати патріотичний характер календарів.

Календарі можуть включати короткі інформаційні статті, факти або цитати, які стимулюють вивчення історії та культури; можуть надихати до патріотичних почуттів та відчуття гордості за свою країну; відображати цінності, які є важливими для національного самоусвідомлення та розвитку, такі як солідарність, відвага, толерантність та демократія.

Використання картин, фотографій та ілюстрацій, можуть підсилити естетичний вигляд календарів та зробити їх більш привабливими для глядачів.

Окрім зазначеного, календарі мають корисні функціональні елементи, які допомагають організації планувати та відстежувати важливі події та заходи, пов'язані з національно-патріотичним вихованням.

Для розробки макету серії календарів до Дня соборності України було визначено наступні завдання:

- проаналізувати технічні характеристики календарів;
- підібрати конструкцію видань;
- підібрати програмне забезпечення для виконання поставлених завдань;
- розробити дизайн видань.

Одним із побажань замовників календарів було розмістити на кожній сторінці перекидного календаря патріотичні надихаючі гасла, такі як: «СИЛА В ЄДНОСТІ!», «УКРАЇНА ПОЧИНАЄТЬСЯ З ТЕБЕ!», «КОЗАЦЬКОМУ РОДУ НЕМА ПЕРЕВОДУ!» та ін. У мережі було знайдено інформацію про знаменні і пам'ятні дати України, які за погодженням замовників було включено у календарну сітку [12; 13].

Отже, було підготовлено на погодження наступну інформацію, яку було розміщено на перекидному календарі, а саме:

ОБКЛАДИНКА

До Дня Соборності України!

НЕСКОРЕНІ, НЕЗЛАМНІ...

Календар на 2024

2025

(Логотипи)

СІЧЕНЬ

СИЛА В ЄДНОСТІ!

1 січня – Новий 2024 рік

22 січня – День Соборності України

29 січня – День пам'яті Героїв Крут

(логотипи)

ЛЮТИЙ

ДУШУ БОГОВІ, ЖИТТЯ УКРАЇНІ, ЧЕСТЬ СОБІ!

20 лютого – День Героїв Небесної Сотні

(логотипи)

БЕРЕЗЕНЬ

ПАМ'ЯТАЙ, ЯКІЙ ЗЕМЛІ ТИ СИН! КРАЇН БАГАТО, РІДНИЙ КРАЙ ОДИН!

8 березня – Міжнародний жіночий день

9 березня – День народження Тараса Григоровича Шевченка

(Логотипи)

КВІТЕНЬ

АКТИВНІ ПАРКИ – ЛОКАЦІЇ ЗДОРОВОЇ УКРАЇНИ!

5 квітня – Перша Конституція Пилипа Орлика

6 квітня – Міжнародний день спорту на благо миру та розвитку

15 квітня – Український День навколишнього середовища

26 квітня – День Чорнобильської трагедії (1986)

(логотипи)

ТРАВЕНЬ

НАЦІЯ ЗАГАРТОВАНИХ!

1 травня – День праці

5 травня – Великдень (за новоюліанським та юліанським календарями)

8 травня – День пам'яті та примирення в Україні

14 травня – День Матері

18 травня – Всесвітній День вишиванки

20 травня – День Європи в Україні

– День науки в Україні

23 травня – День Героїв. Свято на честь українських вояків – борців за волю України

(Логотипи)

ЧЕРВЕНЬ

УКРАЇНА ПОЧИНАЄТЬСЯ З ТЕБЕ!

23 червня – Трійця.

28 червня – День Конституції України

(Логотипи)

ЛИПЕНЬ

КОЗАЦЬКОМУ РОДУ НЕМА ПЕРЕВОДУ!

8 липня – День родини в Україні

15 липня – День Української Державності

(Логотипи)

СЕРПЕНЬ

З УКРАЇНОЮ В СЕРЦІ!

24 серпня – День Незалежності України

12 серпня – Міжнародний день молоді та День молоді в Україні

23 серпня – День Державного Прапора України

31 серпня – День авіації України

(Логотипи)

ВЕРЕСЕНЬ

СПОРТ ЗАРАДИ ПЕРЕМОГИ!

1 вересня – День знань

9 вересня – День фізичної культури і спорту України

29 вересня – День пам'яті трагедії Бабиного Яру

(Логотипи)

ЖОВТЕНЬ

МУЖНІСТЬ, ШЛЯХЕТНІСТЬ, ВІДВАГА!

1 жовтня – День захисників і захисниць України. День українського козацтва.

(Логотипи)

ЛИСТОПАД

ЗАРЯДЖЕНІ ГІДНІСТЮ ТА ЖАГОЮ СВОБОДИ!

21 листопада – День гідності та свободи

26 листопада – День пам'яті жертв Голодомору

(Логотипи)

ГРУДЕНЬ

ЗА НАШУ РІДНУ УКРАЇНУ НИЗЬКИЙ УКЛІН І ТРИЧІ «СЛАВА»!

6 грудня – День Збройних Сил України

25 грудня – Різдво Христове

(Логотипи)

13 СТОРІНКА (2025 рік)

ПЕРЕМАГАЙМО РАЗОМ!

(Логотипи)

Підготовка оригінал-макетів серії календарів до Дня соборності України, а саме перекидного настінного календаря та настільного календаря до видання включала кілька кроків:

1) Розробку проєктів авторського перекидного календаря та настільного календаря: аналіз аналогічних розробок, вибір оптимального стилю для проєкту, підготовка графічних компонент оригінал-макета (шрифти, ілюстрації, композиції), вибір програмного забезпечення для підготовки оригінал-макета друкарського продукту.

2) Збір необхідної інформації, яка буде включена до календарів, таку як дати, свята, події, фотографії тощо.

3) Вибір дизайну, який найкраще відображає тему календарів і відповідає бажаному стилю. Дизайн повинен бути читабельним і привабливим, а також відповідати формату обраних типів календарів.

4) Створення макета календарів в програмі для графічного дизайну, враховуючи розміри, стиль, кольори, шрифти, місце для фотографій та тексту.

5) Перевірку макетів календарів на помилки в тексті, правильність дат, свят та інших подій, а також чи відповідають вони всім вимогам дизайну.

6) Підготовку до друку, а саме установку кольорового профілю, налаштування роздільної здатності, налаштування білого поля та інших параметрів.

Після друку календарі необхідно обробити, якщо це необхідно. Наприклад, здійснити ламінування або нарізати на окремі сторінки.

Загалом, підготовка оригінал-макету різних типів календарів до видання є складним процесом, який вимагає уваги до деталей та досвіду в графічному дизайні. Важливо враховувати різноманітні аспекти дизайну, такі як відповідність темі календаря, використання привабливих кольорів, розташування елементів на сторінках, відповідність вимогам друкарів і та ін.

2.4. Обладнання та програмне забезпечення для проєктування макета серії календарів до Дня соборності України

Під час виконання поставлених завдань використовувалось таке програмне забезпечення, як: Microsoft Word 2016, Adobe Photoshop CC 2023, Adobe InDesign 2020, Adobe Illustrator CC 2020. Надамо коротку характеристику.

Adobe Photoshop дозволяє виконувати різноманітні завдання, такі як ретуш, монтаж фотографій, створення графічних дизайнів, розробка веб-елементів та багато іншого. Програма має великий набір інструментів для роботи з зображеннями, фільтрів, шарів та інших функцій, що дозволяють творчо виражатися та досягати професійних результатів в графічному дизайні та фотографії.

Призначенням **Adobe InDesign** є створення друкованих або електронних документів, таких як книги, журнали, брошури, плакати, презентації та інші видання. InDesign надає широкий набір інструментів для створення і оформлення тексту, графіки, таблиць і інших елементів документа, підтримує роботу з шарами, стилізацію тексту, а також інтеграцію з іншими програмами Adobe, такими як Adobe Photoshop і Adobe Illustrator, що також було проілюстровано вище. Це програмне забезпечення дуже корисне для професіоналів у сфері дизайну та видавництва, оскільки воно дозволяє ефективно створювати і формувати складні документи з великою кількістю елементів.

Adobe Illustrator було використано для створення простого орнаменту. Дана програма призначена для векторного графічного дизайну. Її можна широко використовувати для створення логотипів, ілюстрацій, макетів, малюнків та інших векторних графічних елементів, дозволяє створювати графічні об'єкти, які можна масштабувати без втрати якості, що робить його ідеальним інструментом для створення зображень, які потрібно використовувати на різних масштабах, наприклад, для друку та веб-дизайну.

Друк календарів було здійснено компанією KYIV PRINT POLIGRAFY (<https://printkyiv.com.ua/>) на цифровій машині Xerox Versant 4100 Press, яка дозволяє друкувати високоякісні зображення завдяки тонеру Xerox EA Toner, що забезпечує неймовірну роздільну здатність 2400x2400 точок на дюйм з високою чіткістю зображення Ultra HD і 10-бітний рендерінг з RIP.

Висновки до розділу 2

У розділі визначено основні вимоги до макетів для друку та виготовлення календарів. Проведений аналіз технологій проєктування комплектів календарів дозволяє визначити їх основні етапи та операції. Розробка видань зазвичай включає п'ять етапів: попередню підготовку, додрукарські, друкарські та післядрукарські процеси, а також етап розповсюдження.

Визначено, що додрукарські процеси охоплюють всі операції до виготовлення друкарських форм. З використанням комп'ютерів створюється оригінальний макет видання, який потім переносять на друкарську форму. Серед усіх етапів варто виділити розробку концепції, оскільки вона є одним з ключових – від появи ідеї до її практичної реалізації. У друкарських процесах, які використовуються в сучасній поліграфії, зображення наносять на сприймаючу поверхню фарбою безпосередньо або за допомогою однієї (офсетний друк) або двох (орловський друк) проміжних поверхонь. Друкування відбувається на друкарських машинах різних типів, які відрізняються за способом друку, конструкцією друкарського пристрою, та іншими характеристиками. Оздоблювальні процеси залежать від типу друкованої продукції. Для календарів найпоширеніші методи такі як фальцування, ламінування, перфорація, вставка на пружину тощо.

Розроблено концепцію створення календарів до Дня соборності України, яка полягала у визначенні основних положень та етапів проєктування й виготовлення макета серії календарів до Дня соборності України.

Обґрунтовано вибір програмного забезпечення для проєктування макета серії календарів до Дня соборності України, а саме: Adobe InDesign 2020 для якісної верстки, що забезпечує точність, контроль і інтеграцію з іншими графічними програмами; Adobe Illustrator CC 2020, що надає широкі можливості для роботи з векторною графікою; Adobe Photoshop 2023 для редагування та кольорокорекції фотозображень, створення растрової графіки.

РОЗДІЛ 3

ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ СТВОРЕННЯ МАКЕТА СЕРІЇ КАЛЕНДАРІВ ДО ДНЯ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ

3.1. Макетування та верстка перекидного календаря

Як було зазначено у підрозділі 2.2. розробку макета серії календарів до Дня соборності України було розпочато під час проходження переддипломної практики на кафедрі комп'ютерних мультимедійних технологій. Було отримано завдання від організацій, які займаються військовим і національно-патріотичним вихованням розробити і надрукувати до Дня соборності України серію календарів, які б уміщали основні визначні для України дати та матеріали (фото, логотипи, емблеми, QR-коди) даних організацій з метою популяризації їхньої діяльності.

Серед організацій, чиї матеріали було використано для створення дизайн-макету серії календарів були такі як: Державна установа «Всеукраїнський центр «Спорт для всіх» [7], Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» [6], Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді [34]. Нижче представлено емблеми та логотипи даних організацій, які буде застосовано на сторінках календарів (рис. 3.1, рис. 3.2, рис. 3.3).

Рис. 3.1. Емблема Державної установи «Всеукраїнський центр «Спорт для всіх»

Рис. 3.2. Емблема Державної наукової установи
«Інститут модернізації змісту освіти»

Рис. 3.3. Емблема Українського державного центру національно-патріотичного
виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді

Одним з напрямків діяльності даних організацій є військове й національно-патріотичне виховання дітей та молоді. Головними завданнями представлених організацій є [34]:

- формування ціннісних орієнтирів та зміцнення національно-патріотичної свідомості дітей та молоді;
- виховання у дітей та молоді поваги до Конституції України, прав і свобод людини та громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії;
- поширення патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій та національних цінностей українського народу та інших націй і народів;
- профілактика бездоглядності та правопорушень;
- сприяння формуванню здорового способу життя вихованців;

- виявлення, розвиток і підтримка юних талантів і обдарувань, підтримка творчого самовдосконалення та розвиток краєзнавчо-дослідницької діяльності дітей та молоді;
- удосконалення нормативно-правової бази з національно-патріотичного виховання дітей та молоді та туристсько-краєзнавчого напрямку позашкільної освіти;
- організація та проведення всеукраїнських масових туристсько-краєзнавчих заходів та заходів з національно-патріотичного виховання в системі освіти у взаємодії з органами виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, об'єднаннями громадян та сім'ями;
- вивчення сучасних виховних систем, технологій і методик у сфері національно-патріотичного виховання дітей та молоді;
- створення системи ефективного моніторингу у сфері національно-патріотичного виховання дітей та молоді;
- надання методичної і практичної допомоги закладам освіти з питань впровадження форм і методів туристсько-краєзнавчої роботи та національно-патріотичного виховання;
- проведення заходів з підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти;
- надання умінь і навичок, необхідних для служби в Збройних Силах України та ін.

Серед значущих проєктів в даному напрямку є Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра Джура «Сокіл», яка є важливим засобом громадянської освіти, формування національно-патріотичної свідомості відповідно до ціннісних орієнтирів та індикаторів ефективності Стратегії національно-патріотичного виховання [28] (рис. 3.4) та проєкт президента України Активні парки, організатором якого є Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» за підтримки Міністерства молоді та спорту України. Представлені нижче Емблема гри Джура (рис. 3.4) та QR-код (рис. 3.5) також були розміщені на сторінках календарів. Для видалення фону файли емблем було оброблено у середовищі Adobe Photoshop.

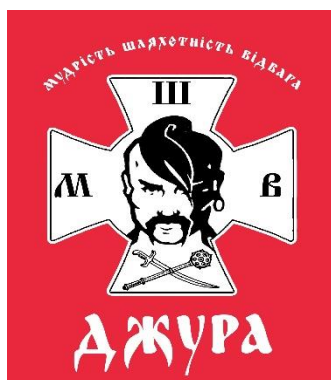

Рис. 3.4. Емблема гри Джура

Рис. 3.5. QR-код на сайт проекту Активні парки

Так, підготовка оригінал-макету перекидного календаря до видання включала кілька кроків:

1) Розробку проекту авторського перекидного календаря: аналіз аналогічних розробок, вибір оптимального стилю для проекту, підготовка графічних компонент оригінал-макета (шрифти, ілюстрації, композиції), вибір програмного забезпечення для підготовки оригінал-макета друкарського продукту.

2) Збір необхідної інформації, яка буде включена до календаря, таку як дати, свята, події, фотографії тощо.

3) Вибір дизайну, який найкраще відображає тему календаря, і відповідає бажаному стилю. Дизайн повинен бути читабельним і привабливим, а також відповідати формату перекидного календаря.

4) Створення макета календаря в програмі для графічного дизайну, враховуючи розміри, стиль, кольори, шрифти, місце для фотографій та тексту.

5) Перевірку макета календаря на помилки в тексті, правильність дат, свят та інших подій, а також перевірити чи він відповідає всім вимогам дизайну.

б) Підготовку до друку, що передбачало установку кольорового профілю, налаштування роздільної здатності, налаштування білого поля та інших параметрів.

Для створення макета серії календарів, а саме перекидного настінного та настільного календаря по типу «хатинка» було використано програми Adobe InDesign 2020, Adobe Photoshop CC 2023, Adobe Illustrator CC 2020.

Всі надані фото, фото для обкладинки і концепція календаря (підрозділ 2.2) були попередньо погоджені із замовниками.

Розробка макету перекидного настінного календаря починалась з того, що було обрано у програмі Adobe Photoshop CC 2023 формат календарю – ФАЙЛ – СТВОРЕННЯ ДОКУМЕНТУ – ДРУК – А3 в орієнтації: вертикально (рис. 3.6, рис. 3.7)

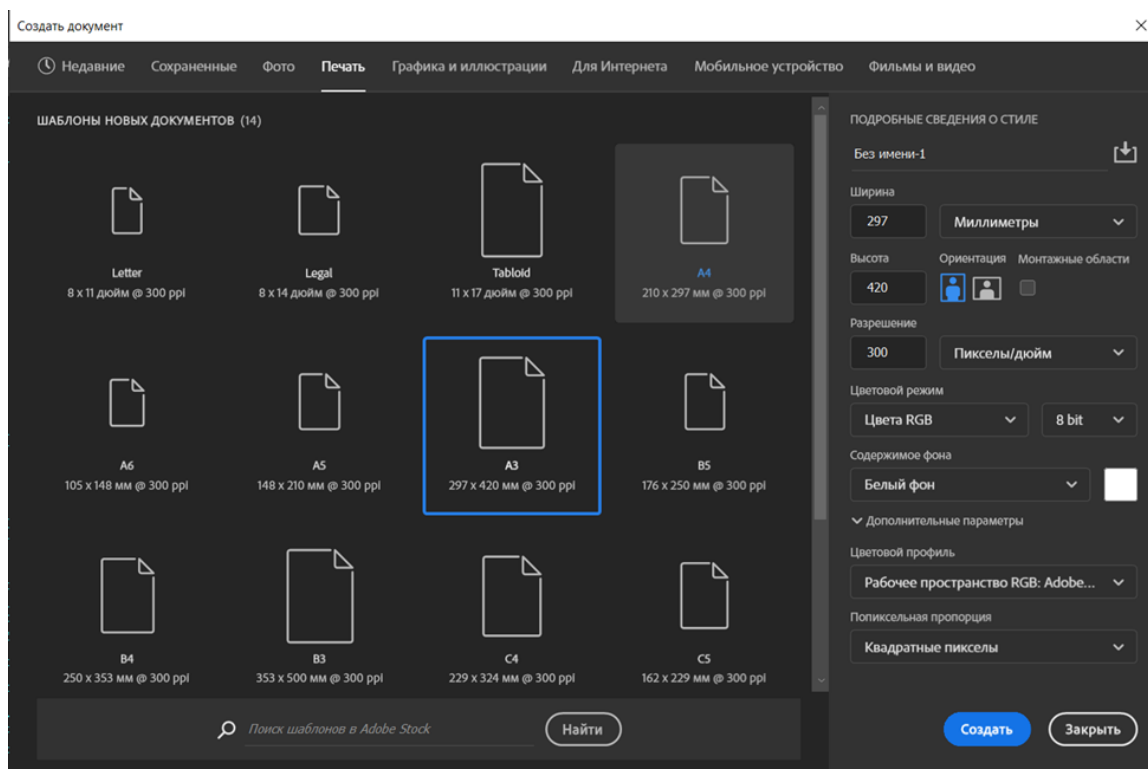

Рис. 3.6. Налаштування необхідного формату календарів

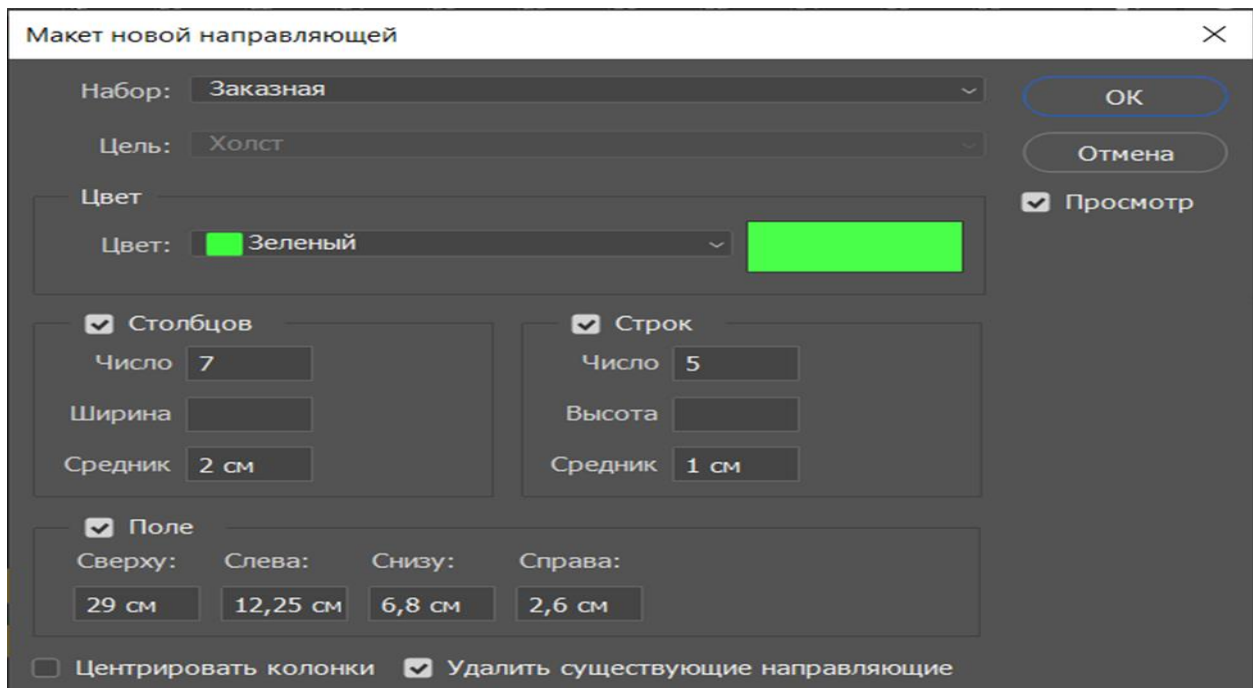

Рис. 3.7. Налаштування параметрів календаря

Наступним кроком було створення макету сітки (рис. 3.8)

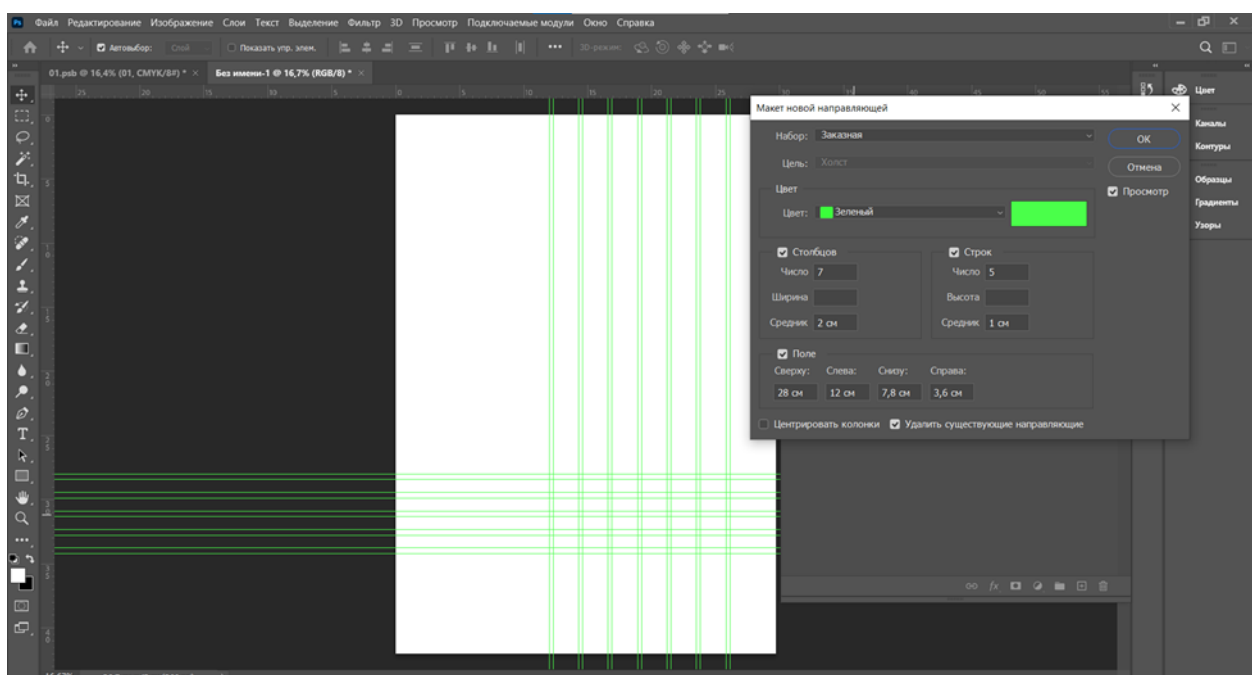

Рис. 3.8. Створення макету сітки

Далі створено геометричні фігури, необхідні для створення шаблону. Застосовано інструмент «Прямокутник» (рис. 3.9).

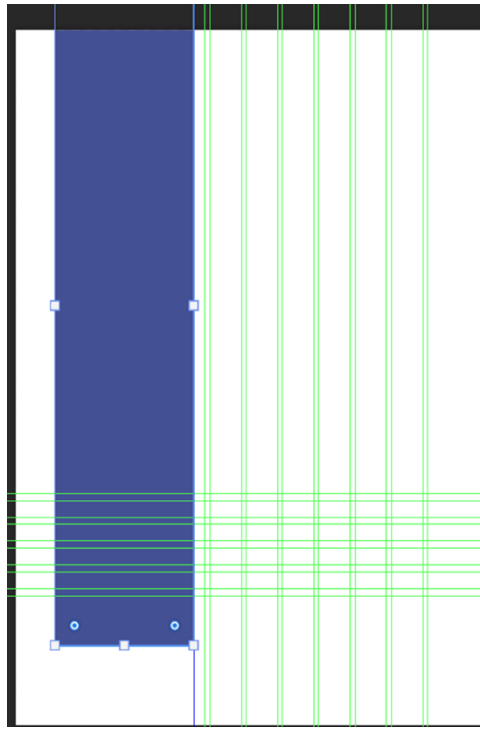
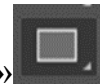

Рис. 3.9. Інструмент «Прямокутник»

Наступним кроком було створення підложки під фотографії з інструментом «Прямокутник» (рис. 3.10, рис. 3.11)

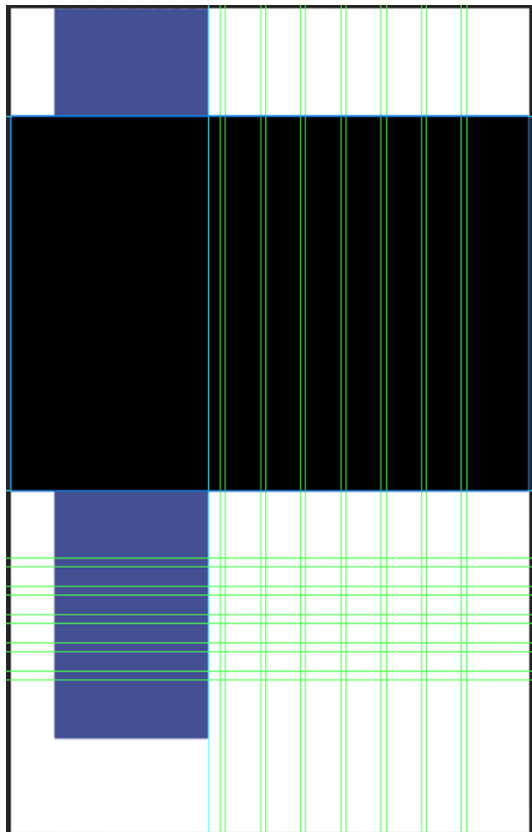

Рис. 3.10. Підложка під фото

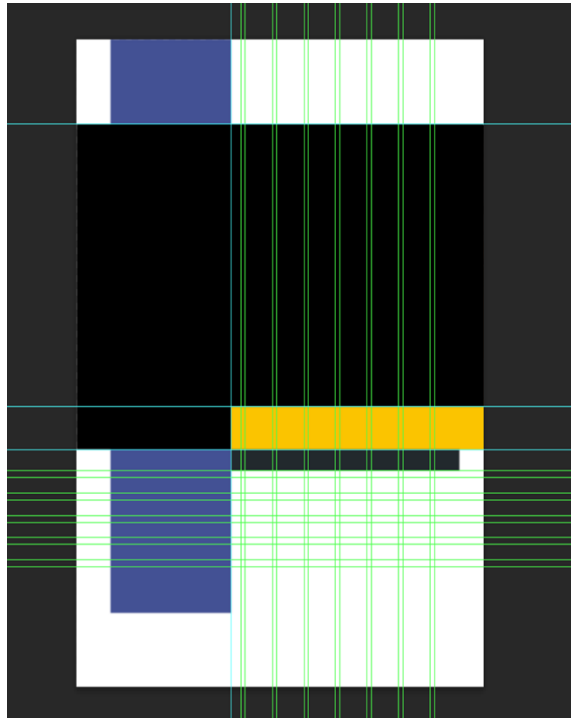

Рис. 3.11. Робоче поле календаря

Створення тексту – підбір шрифту, та використання палітри кольорів відбувалось за допомогою інструмента «Текст» (рис. 3.12) та робимо текст по сітці – дня тижня (рис. 3.13). Для головних текстів, заголовків календаря було обрано шрифт Ermilov Bold, для календарної сітки та цифр – Montserrat Black.

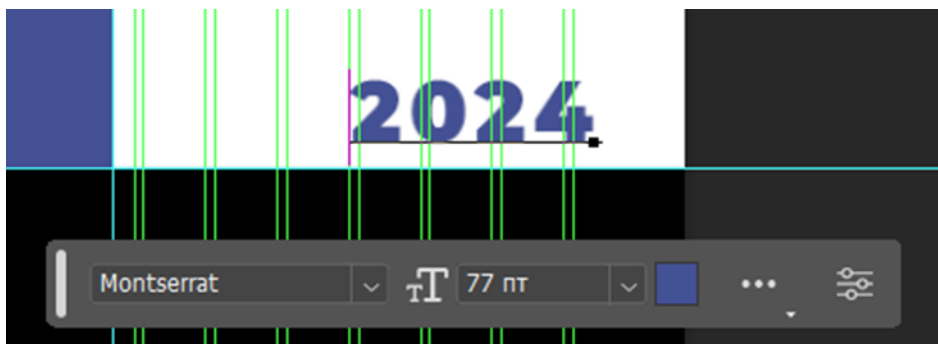

Рис. 3.12. Створення тексту

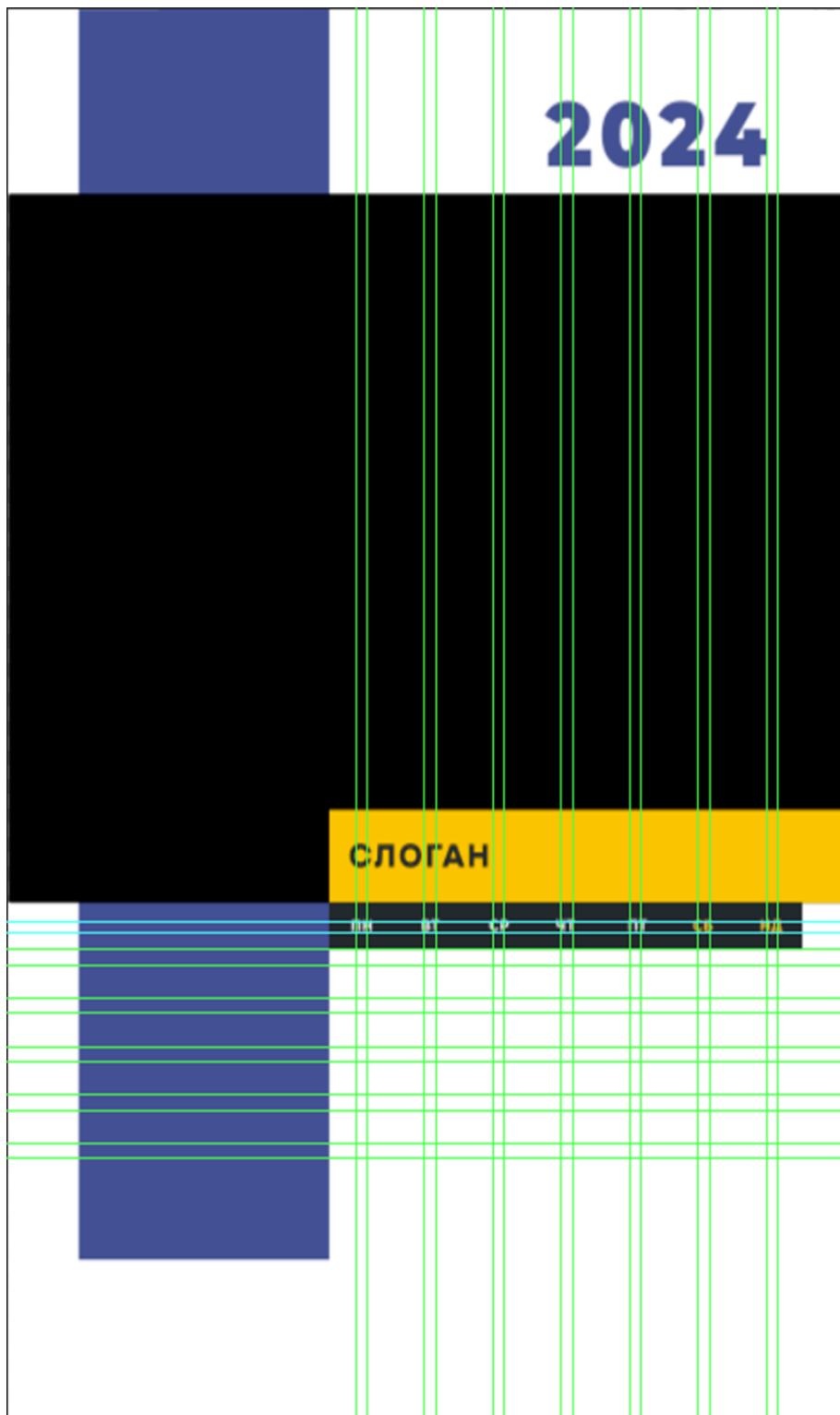

Рис. 3.13. Обробка тексту – дні тижня

Аналогічним чином створюємо текст під шаблон «Місяці» та отримуємо кінцевий результат шаблону для календаря (рис. 3.14)

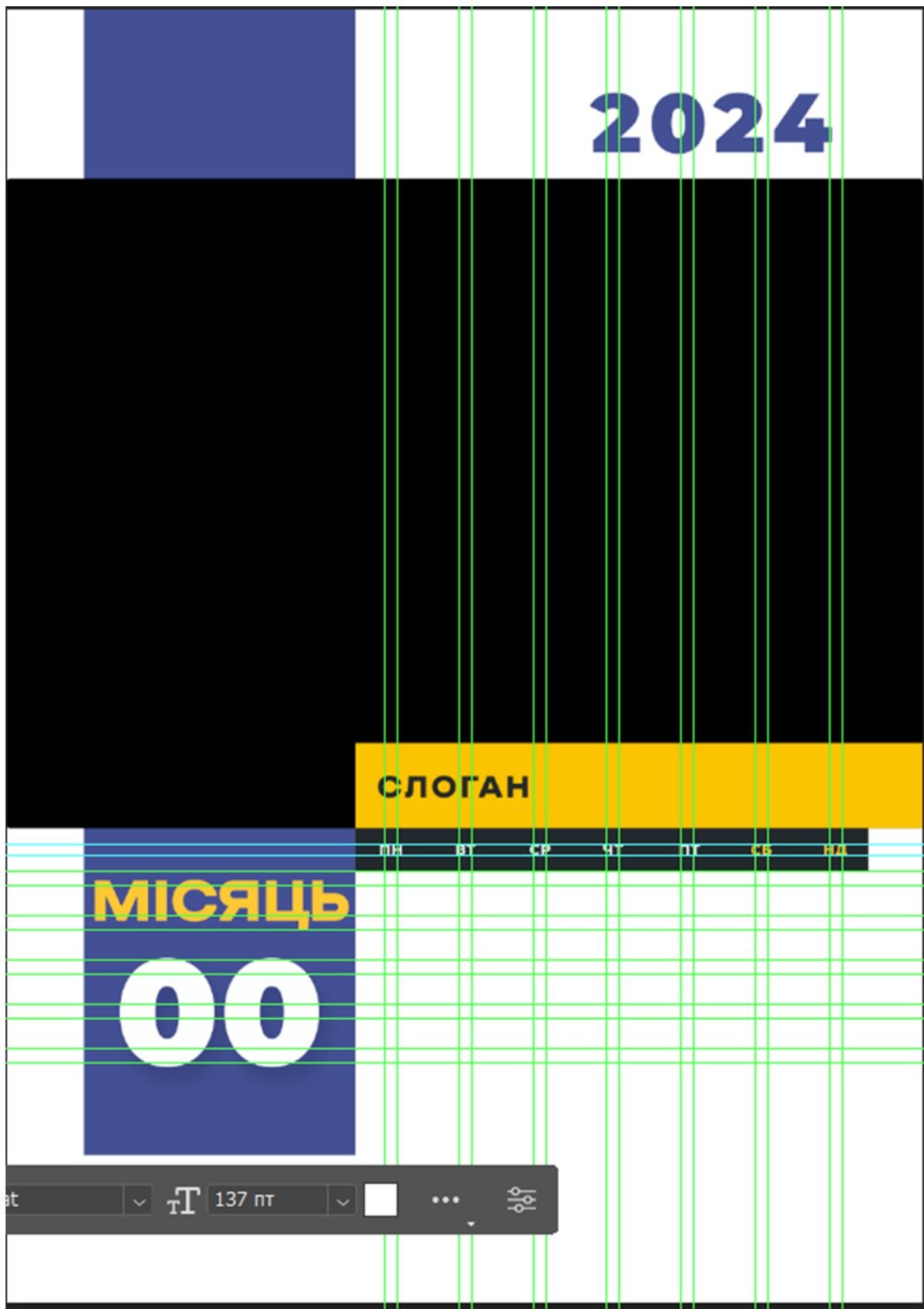

Рис. 3.14. Кінцевий результат шаблону для календаря

Для додавання зображення до прямокутної зони – ЛКМ створюємо обтравочну маску (рис. 3.15).

Рис. 3.15. Створення обтравочної маски

Далі по сітці робимо календарну сітку, кожна цифра буде редагована, тому роблю по випрямленню завдяки сітці (рис. 3.16, рис. 3.17).

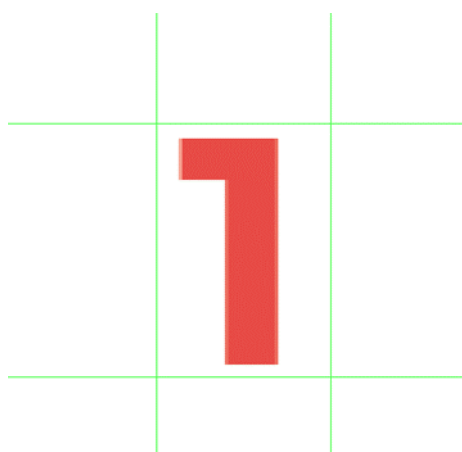

Рис. 3.16. Редагування календарної сітки

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Рис. 3.17. Кінцевий результат календарної сітки

Наступним кроком є додавання до шаблону календаря логотипів. Для цього створено додатковий елемент (рис. 3.18).

Рис. 3.18. Додавання логотипів до макету календаря

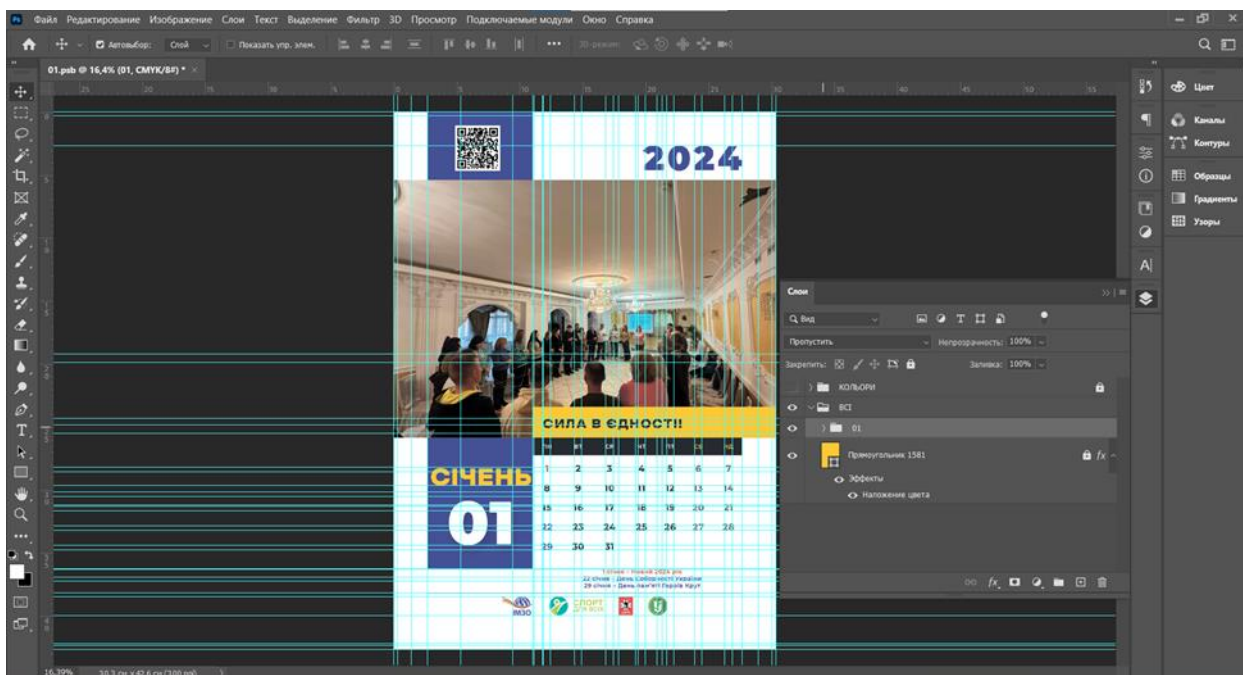

Рис. 3.19. Повний макет сторінки перекидного календаря

Аналогічно шаблону (рис. 3.19) робимо всі інші календарні сторінки.

Рис. 3.20. Приклад 13 сторінки перекидного календаря

Наступним кроком було створення простого орнаменту в програмі Adobe Illustrator, який розміщено на обкладинці та останній сторінці перекидного календаря (рис. 3.21, рис. 3.22, рис. 3.23).

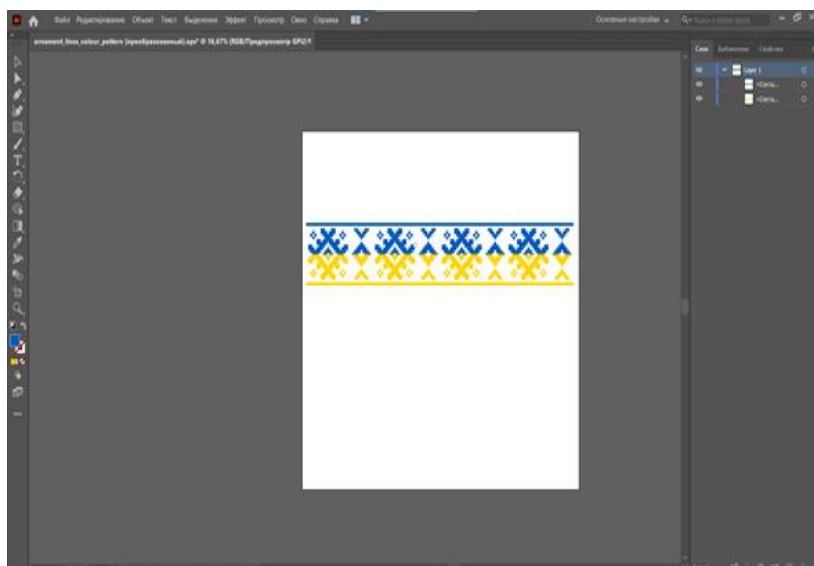

Рис. 3.21. Створення простого орнаменту

Рис. 3.22. Обкладинка

Рис. 3.23. Остання сторінка

У програмі Adobe InDesign завершуємо процес обробки календаря. З'єднуємо кожну зі сторінок з файлами Adobe Photoshop, кінцевий результат експортуємо у pdf. (рис. 3.24, рис. 3.25)

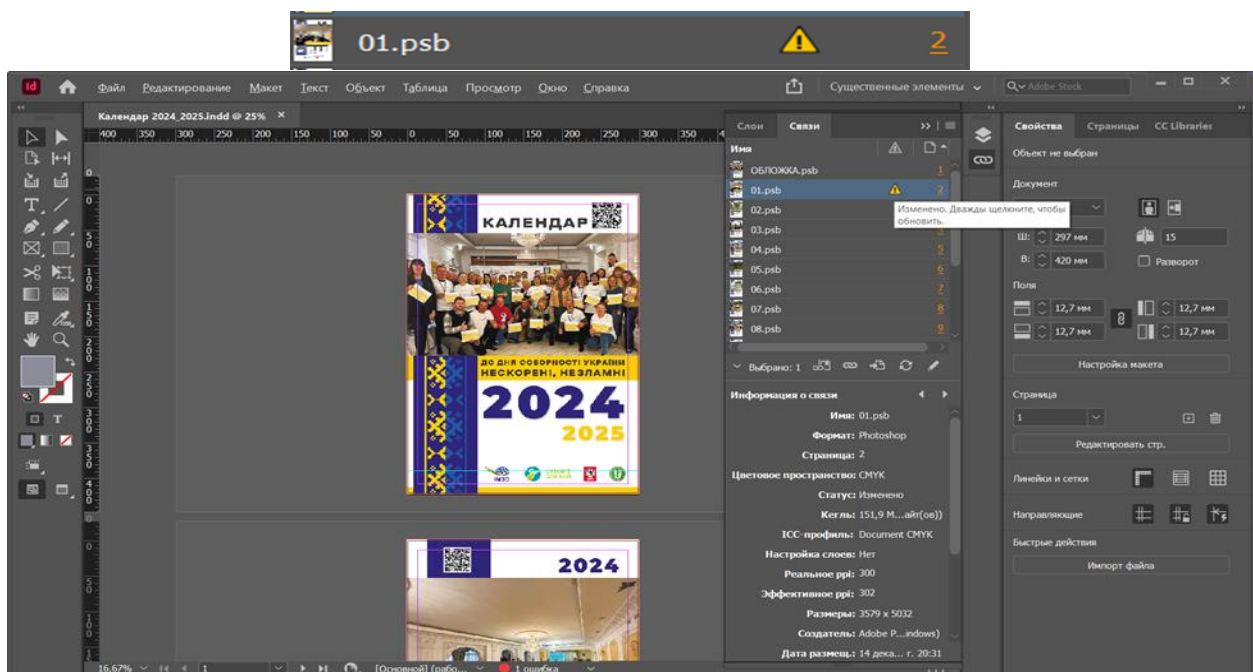

Рис. 3.24. Обробка календаря в InDesign

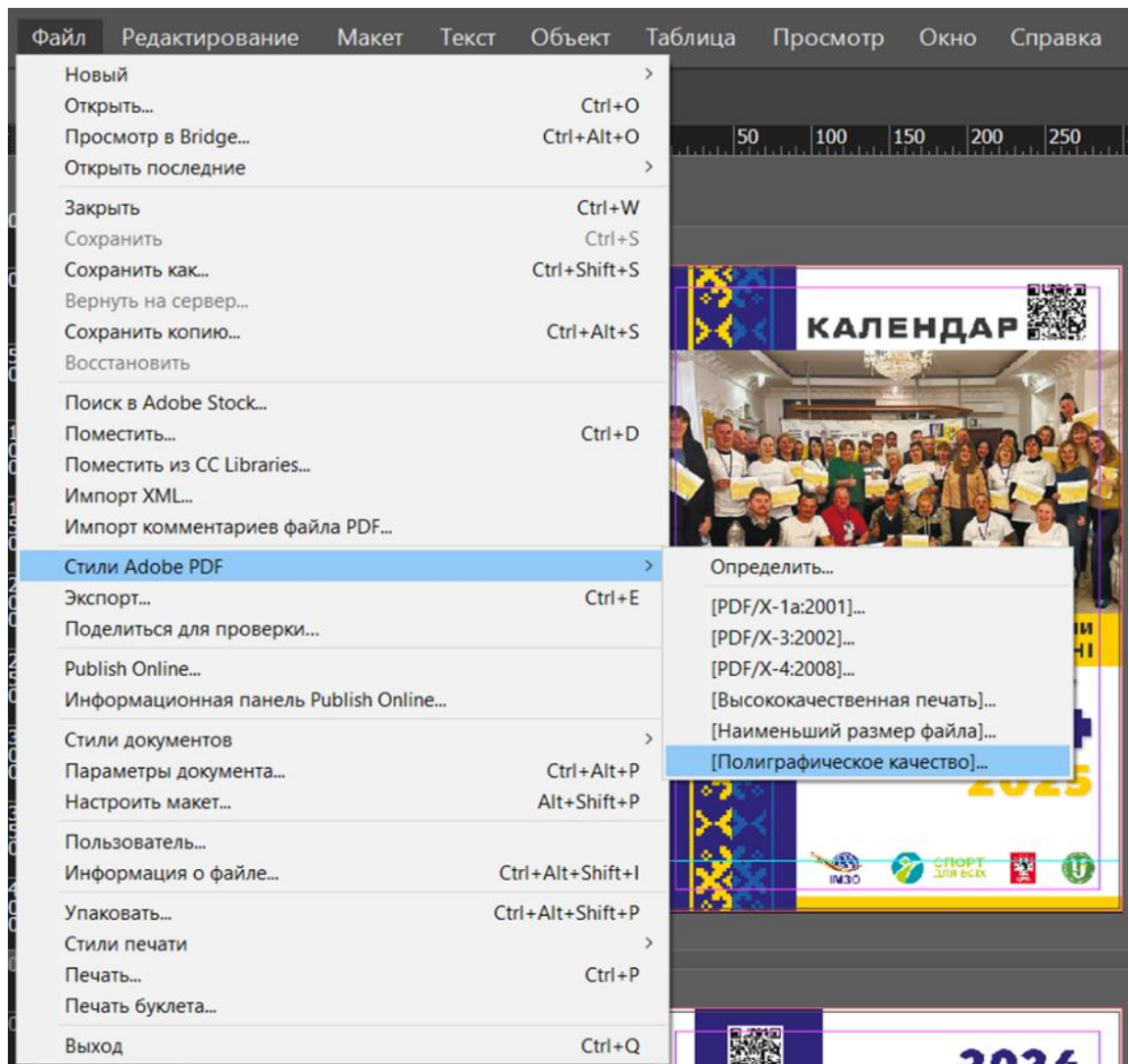

Рис. 3.25. Кінцевий результат

По завершенню макета календаря було проведено його перевірку на помилки в тексті, правильність дат, свят та інших подій, а також чи відповідає він всім вимогам дизайну та побажанням замовників.

Наступним кроком була проведена підготовка календаря до друку, а саме: установка кольорового профілю, налаштування роздільної здатності, налаштування білого поля та інших параметрів. На рис. 3.26 представлено сторінку календаря підготовленого до друку. У Додатку 1 надано фото готового календаря.

За покликанням можна подивитись мультимедійну презентацію виготовленого календаря, підготовлену у програмі Canva: https://www.canva.com/design/DAF6C3n7T1E/en9xQDK_ntAco5RtNfKnwA/edit?utm_c

ontent=DAF6C3n7T1E&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton.

2024

СПОРТ ЗАРАДИ ПЕРЕМОГИ!

ВЕРЕСЕНЬ

09

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

1 вересня – День знань

9 вересня — День фізичної культури і спорту України

29 вересня – День пам'яті трагедії Бабиного Яру

Рис. 3.26. Сторінка перекидного календаря підготовленого до друку

3.2. Макетування та верстка настільного календаря

В якості настільного календаря було обрано календар по типу «хатинка» на 12 місяців на одній стороні. За погодженням з організаціями, чий матеріал використовувався, було вирішено розмістити календарну сітку на весь 2024 рік на одній сторінці і продублювати ту ж саму інформацію на іншому боці календаря.

Для реалізації даного побажання було здійснено перенесення календарної сітки кожного місяця з перекидного календаря на формат А5 вертикаль і у програмі Adobe Photoshop проведено форматування відповідно по розмірній сітці (рис. 3.26).

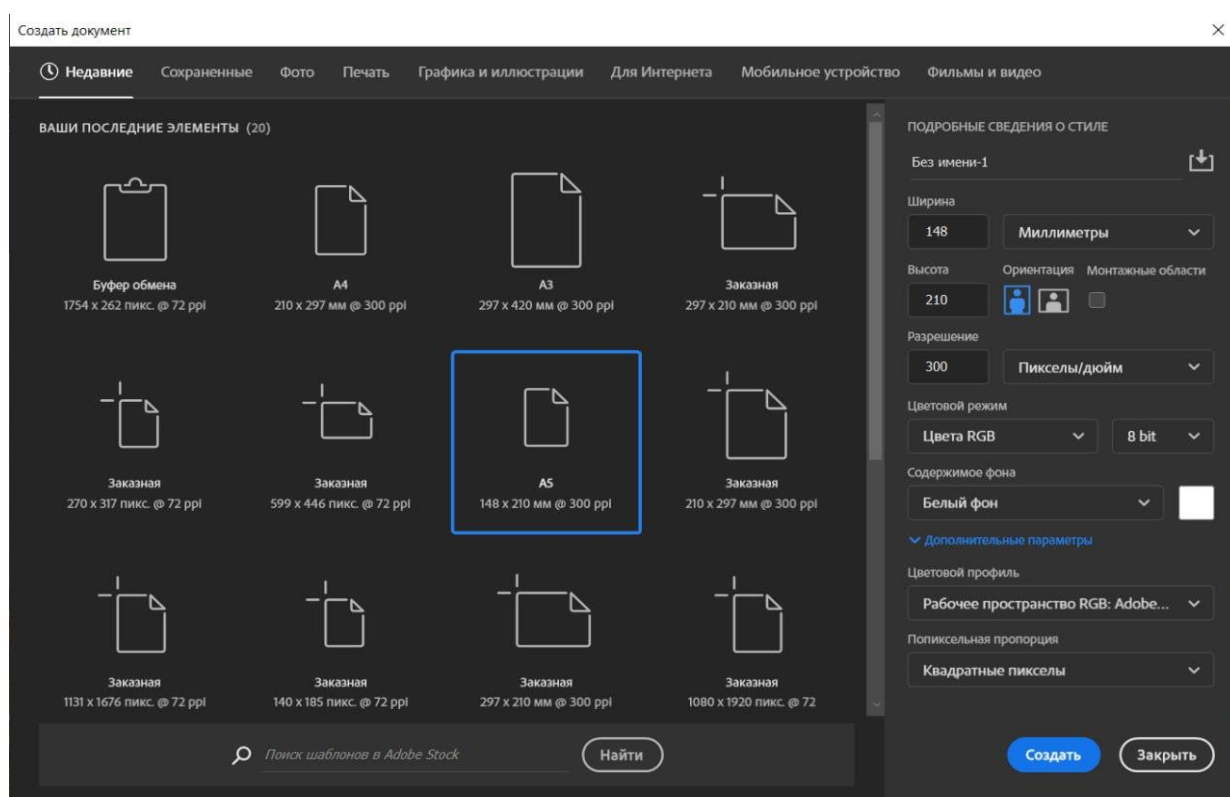

Рис. 3.27. Налаштування формату для настільного календаря А5

Здійснено додавання до шаблону календаря логотипів і QR коду і розміщено на верху сторінки перед основним фото (рис. 3.27).

Рис. 3.28. Стрічка з емблемами організацій-замовників

У якості основного зображення для збереження єдиного стилю дизайну календарів, було обрано фото, яке вже використовувалось на останній сторінці перекидного календаря (рис. 3.28)

Рис. 3.29. Фото для настільного календаря

Як і у випадку з перекидним календарем, по завершенню макета настільного календаря було проведено його перевірку на помилки, правильність дат та ін. та проведено підготовку календаря до друку (рис. 3.29, рис. 3.30).

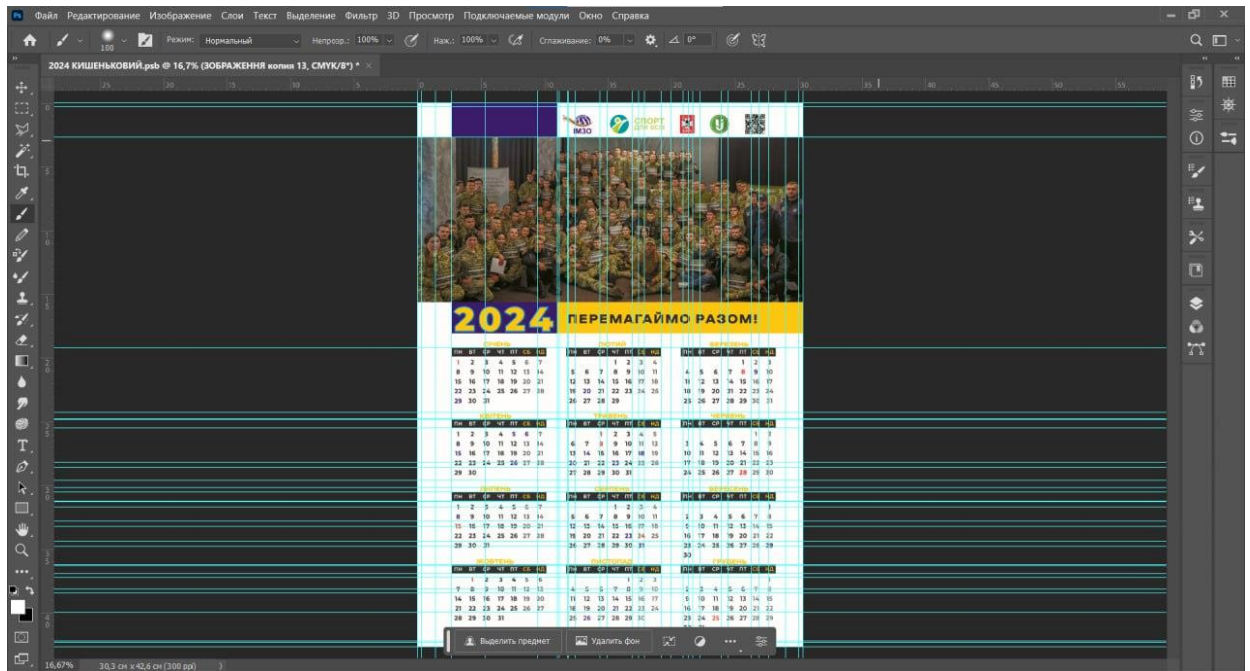

Рис. 3.30. Форматування настільного календаря

Рис. 3.31. Двосторонній календар «хатинка» (А5 вертикальний)

Фото готового настільного календаря по типу «хатинка» представлено у Додатку 2.

Висновки до розділу 3

У даному розділі розглянуто поетапні кроки виготовлення макета серії календарів для організацій, які займаються військовим й національно-патріотичним вихованням дітей та молоді, а саме: Державна установа «Всеукраїнський центр «Спорт для всіх», Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді.

Проаналізовано цільову аудиторію, розроблено проекти макетів календарів: аналіз аналогічних розробок, вибір оптимального стилю для проєкту, підготовка графічних компонент оригінал-макета (шрифти, ілюстрації, композиції), вибір програмного забезпечення для підготовки оригінал-макета друкарського продукту.

Зібрано необхідну інформацію, яка була включена до макетів календарів, а саме: фото, дати, свята, події тощо.

Розроблено дизайн, який найкраще відображає тему календарів, і відповідає бажанням замовників.

Створено макет серії календарів, а саме перекидного настінного та настільного календаря «хатинка» у програмах для графічного дизайну, враховуючи розміри, стиль, кольори, шрифти, місце для фотографій та тексту.

Здійснено перевірку макетів календарів на помилки в тексті, правильність дат, свят та інших подій, а також перевірено чи відповідають вони всім вимогам дизайну; підготовлено до друку.

Надруковано контрольні примірники календарів.

Для дизайну та створення макетів перекидних календарів використано програми Adobe Photoshop, Adobe Illustrator та Adobe InDesign.

Для розробки мультимедійної презентації перекидного настінного календаря обрано платформу графічного дизайну Canva, яка дозволила створити інтерактивний візуальний контент.

Проведене дослідження допомогло зрозуміти, які технології та матеріали найкраще підходять для виробництва календарів різних типів і як їх оптимально використовувати для досягнення максимальної якості продукту при мінімальних витратах.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі проаналізовано основні ключові поняття, досліджено історію виникнення календарів. Проведений аналіз наукових джерел щодо визначення основних особливостей різних видів календарів дозволив зрозуміти цільове призначення кожного з них, їхню функціональність, дизайн та застосування в різних сферах життя.

Доведено, що календар є популярним продуктом, який знайшов широке застосування серед користувачів з різних сфер діяльності. Календарну продукцію можуть використовувати як корпоративний подарунок або рекламний матеріал, або як практичний інструмент для планування і організації робочого часу. Розуміння того, як календарі виготовляються і як їх використовують користувачі, може допомогти виробникам календарів розробляти продукцію, яка буде краще відповідати потребам клієнтів.

Визначено, що календарі можна класифікувати за різними ознаками, наприклад за формою, матеріальною конструкцією, призначенням та функціональністю. Так, за матеріальною конструкцією вони бувають: таблиць-календар, перекидний календар, відривний календар, календар книжкового типу. За розміром: кишенькові, настільні, настінні, перекидні, плакатні. За формою: кишеньковий календар, календар-будиночок, календар-піраміда, настінний календар, квартальні календарі на одну пружину, квартальні календарі на три пружини, квартальні календарі на 3 пружини з годинниками. За інформаційним наповненням: художні, розважальні, професійні, рекламні, календар знаменних та пам'ятних дат, календар народних прикмет та звичаїв. Оскільки календарі можуть містити різноманітний контент, який забезпечує більш глибоке візуальне сприйняття, мати різні елементи мультимедіа, такі як фото, відео, аудіо та інші графічні елементи, то їх можна розглядати і як мультимедійне видання.

Обґрунтовано технологію проєктування комплекту календарів до Дня соборності України, визначено основні вимоги до макетів для друку та виготовлення

календарів, охарактеризовано основні етапи, такі як: попередня підготовка, додрукарські, друкарські та післядрукарські процеси, етап розповсюдження.

Розроблено концепцію створення календарів до Дня соборності України, яка полягала у визначенні основних положень та етапів проектування й виготовлення макета серії календарів до Дня соборності України.

Проаналізовано цільову аудиторію, розроблено проекти макетів календарів: аналіз аналогічних розробок, вибір оптимального стилю для проєкту, підготовка графічних компонент оригінал-макета (шрифти, ілюстрації, композиції), вибір програмного забезпечення для підготовки оригінал-макету друкарського продукту.

Зібрано необхідну інформацію, яка була включена до макетів календарів, а саме: фото, дати, свята, події тощо.

Обґрунтовано вибір програмного забезпечення для проектування макета серії календарів до Дня соборності України, а саме: Adobe InDesign 2020 для якісної верстки, що забезпечує точність, контроль і інтеграцію з іншими графічними програмами; Adobe Illustrator CC 2020, що надає широкі можливості для роботи з векторною графікою; Adobe Photoshop 2023 для редагування та кольорокорекції фотозображень, створення растрової графіки.

Розроблено дизайн макета серії календарів, а саме перекидного настінного та настільного календаря «хатинка» для організацій, які займаються військовим й національно-патріотичним вихованням дітей та молоді, а саме для Державної установи «Всеукраїнський центр «Спорт для всіх», Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти», Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді; здійснено їхню програмну розробку; надруковано та розповсюджено.

Отже, у процесі виконання дослідження мета кваліфікаційної роботи була досягнута, а поставлені завдання вирішені.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бобарчук О. А. Технологія фотореєстраційних процесів: методичні рекомендації до виконання курсової роботи / [уклад.: О. А. Бобарчук]. – К.: НАУ, 2021. – 18 с.
2. Видавнича справа і технічне редагування: методичні рекомендації до лабораторних робіт для студентів спеціальності 186 «Видавництво та поліграфія» першого (бакалаврського) рівня [Електронний ресурс] / [уклад. Т. Ю. Андрющенко]. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 95 с. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/23855/1/2020-%D0%90%D0%BD%D0%B4%D1%80%D1%8E%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%A2%20%D0%AE.pdf>
3. Вимоги до макетів для друку та виготовлення календарів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://arsenal-print.com.ua/kalendary_trebovaniya_makety.html
4. Денисенко С. М. Конспект лекцій з дисципліни «Додрукарське опрацювання інформації». Освітній ступінь бакалавр. Спеціальність: 186 Видавництво та поліграфія. ОПП: Технології електронних мультимедійних видань [Електронний ресурс] / С. М. Денисенко; Національний авіаційний університет. – К., 2019. – 34 с. – Режим доступу: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/39571/12/04_%d0%94%d0%9e%d0%86_%d0%9a%d0%9b.pdf
5. Денисенко С. М. Каталог шрифтів [Електронний ресурс]: довідник [для студентів вузів III-IV рівнів] / С. М. Денисенко. акредитації. – К.: Вид-во Національного Авіаційного ун-ту «НАУ-друк», 2020. – 52 с. <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/43307/3/Каталог%20шрифтів.pdf>
6. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/>
7. Державна установа «Всеукраїнський центр «Спорт для всіх». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sportforall.gov.ua/>

8. Друкарські і електронні засоби інформації [Електронний ресурс]: методичні вказівки для проведення лабораторних робіт з дисципліни / [Укл.: Мамонов Ю. П.]. – Київ: НАУ, 2022. – 141 с. – Режим доступу: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/44809/6/%D0%9C%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%20%D0%AE%20%D0%9F%20%D0%9C%D0%9F%20%D0%94%D0%95%D0%97%D0%86.pdf>

9. ДСТУ 3017-95. Видання. Основні види: Терміни та визначення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://lib.zsmu.edu.ua/upload/intext/dstu_3017_2015.pdf

10. Дурняк Б. В. Стандарти в поліграфії та видавничій справі: довідник [Електронний ресурс] / [Б. В. Дурняк, В. П. Ткаченко, І. Б. Чеботарьова]. – Львів: Вид-во Укр. акад. друкарства, 2011. – 320 с. – Режим доступу: http://document.kdu.edu.ua/info_zab/061_143.pdf

11. Єжова О. Сучасний дизайн календарної продукції. Актуальні проблеми сучасного дизайну [Електронний ресурс] / Єжова О., Болдирева О., Басова Ю. – Київ: КНУТД, 2021. – С. 42–45. – Режим доступу: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/18097/1/APSD2021_V2_P042-045.pdf

12. Календар знаменних і пам'ятних дат на 2023 рік [Електронний ресурс] / [уклад. О. В. Ключніченко; ред. Х. М. Дмитрієва; відп. за випуск Л. В. Папуша]. – Київ: Бібліотека НМУ імені О. О. Богомольця, 2022. 16 с. – Режим доступу: <http://ir.librarynmu.com/bitstream/123456789/4861/1/%D0%9A%D0%90%D0%9B%D0%95%D0%9D%D0%94%D0%90%D0%A0%202023.pdf>

13. Календар знаменних і пам'ятних дат України на 2024 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://velykoploskivska-gromada.gov.ua/news/1702843262/>

14. Календар [Електронний ресурс] // Енциклопедія сучасної України. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-10430>

15. Календар. Історія створення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://newmedia.ua/interesting-know-uk/kalendar-istoriya-stvorenniya/>

16. Книгорозповсюдження та виставкова діяльність [Електронний ресурс]: навчальний посібник / Лобода С. М., Родіонова О. В. – К.: НАУ, 2022. – 192 с. –

<https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/56904/3/КВД%20Конспект%20лекцій.pdf>

17. Комп'ютерна верстка [Електронний ресурс] // На Урок. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/te-st/komp-yuterna-verstka-70118.html>

18. Літвінов Є. В. Підготовка оригінал-макету настольного календаря до видання [Електронний ресурс] / Є. В. Літвінов. – Режим доступу: <https://openarchive.nure.ua/server/api/core/bitstreams/5833a52b-06d2-4e9f-9773-abb5574698dc/content>

19. Лобода С. М. Види цифрового друку [Електронний ресурс]: довідник / Лобода С. М., Денисенко С. М., Бобарчук О. А. – К.: НАУ, 2021. – 52 с. – Режим доступу: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/53263>

20. Лобода С. М. Видавнича справа і технічне редагування [Електронний ресурс]: навчальний посібник / Лобода С. М., Денисенко С. М. – К.: НАУ, 2021. – 76 с. – Режим доступу: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/53246>

21. Макет журнального розвороту. Підбір ілюстративного матеріалу, елементи графічного оформлення видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://mnvk.kiev.sch.in.ua/Files/downloads/Інформатика_11А_222_28.05.2020_Мойсеєнко.pdf

22. Макетування і верстка: Adobe InDesign CC [Електронний ресурс]: комп'ютерний практикум [для студ. спеціальності 061 «Журналістика», спеціалізації «Видавнича справа та редагування», «Реклама та зв'язки з громадськістю»] / О. А. Головка. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 97 с. – Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/41872>

23. Мелешко М. А. Технології електронних мультимедійних видань: лабораторний практикум / Мелешко М. А., Ругайн О. В., Гніденко І. А. – К. НАУ, 2018. – 80 с.

24. Мелешко М. А. Використання комп'ютерних технологій в сучасних додрукарських процесах видавництва [Електронний ресурс] /М. А. Мелешко, А. В. Соломін, В. М. Таран, В. А. Ракицький // Проблеми інформатизації та

управління. – 2016. – Т. 2., №54. – С. 36–44. DOI: <https://doi.org/10.18372/2073-4751.2.10869>

25. Методичні рекомендації до курсу «Макетування» для студентів за спеціальністю 5.02020701 «Дизайн» [Електронний ресурс] / [укл. Т. І. Французенко]. – Івано-Франківськ, 2018. – 56 с. – Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/3802.pdf>

26. Науково-практична конференція «Мультимедійні технології в освіті та інших сферах діяльності» [Електронний ресурс]: тези доповідей. – К.: НАУ, 2015. – 120 с. – Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/22261/1/%D0%9C%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D0%B8%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0_%D0%9A%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%82%D1%83%D0%BD%20%D0%9E_%D0%92.pdf

27. Палеха Ю. І. Загальне документознавство [Електронний ресурс]: навч. посіб. [для студ. ВНЗ] / Ю. І. Палеха, Н. О. Леміш; М-во освіти і науки України. – К.: Ліра, 2009. 434 с. – Режим доступу: <https://textbook.com.ua/dokumentoznavstvo/1473445811>

28. Положення про Всеукраїнську дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Сокіл» («Джура») [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/845-2018-%D0%BF#Text>

29. Приклади оформлення бібліографічного опису відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.grafiati.com/uk/info/dstu-7-1-2006/examples/>

30. Пушкар О. І. Технології поліграфічного виробництва: навчальний посібник [Електронний ресурс] / О. І. Пушкар, Є. М. Грабовський, М. М. Оленич. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 195 с. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/21438/1/2019%20-%20%D0%9F%D1%83%D1%88%D0%BA%D0%B0%D1%80%2C%20%D0%93%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%2C%20%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%87.pdf>

31. Пушкар О. І. Мультимедійні видання [Електронний ресурс]: навчальний посібник / Пушкар О. І., Климнюк В. Є., Браткевич В. В. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2012. – 144 с. – Режим доступу: https://dut.edu.ua/uploads/l_2236_32504004.pdf

32. Родіонова О. В. Матеріали видавничо-поліграфічного виробництва [Електронний ресурс]: методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт / Родіонова О. В., Козак П. М. – К.: НАУ, 2022. – 84 с. – Режим доступу: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/39401/10/%D0%A2%D0%92%D0%9F%D0%92%20%D0%9C%D0%9F%20%D0%B4%D0%BB%D1%8F%20%D0%9B%D0%A0.pdf>

33. Тимошик М. С. Історія видавничої справи [Електронний ресурс]: підручник / М. С. Тимошик. – К.: Наша культура і наука, 2007. – 496 с. – Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Tymoshyk_Mykola/Istoriia_vydavnychoi_spravy.pdf

34. Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://patriotua.org/>

35. Шевченко В. Е. Художньо-технічне оформлення видань різних видів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1815>

36. Які бувають види календарів і в чому різниця? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bestdruk.com.ua/polihrafiia-dlia/yaki-buvaiut-vydy-kalendariv-i-v-chomu-riznytsia/>

37. Ярема С.М. Видавничі поліграфічні технології та обладнання (загальний курс): навч. посіб. / С. М. Ярема. – К.: Ун-т «Україна», 2003. – 320 с.

38. 2023 NASA Science Calendar [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eosps.nasa.gov/sites/default/files/publications/2023%20NASA%20Science%20Calendar%20508.pdf>

39. 365 Typography Calendar [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.studio-hinrichs.com/365-typography-calendar>

40. Bullen C. V. Groupware in Practice [Electronic resource]: An Interpretation of Work Experiences / Christine V. Bullen, John L. Bennett. – Mode of access: <https://www.sciencedirect.com/topics/computer-science/electronic-calendar>
41. Encyclopedia of multimedia technology and networking [Electronic resource] / Margherita Pagani, editor. – Italy: Bocconi University. DOI:10.4018/978-1-59140-561-0.ch129
42. Gift of the Day: Give the Gift of Presence [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.thecut.com/2021/12/gift-of-the-day-you-are-here-for-now-by-adam-j-kurtz.html>
43. NaNoWriMo 2022 Word Counting Calendar [Electronic resource]. – Mode of access: <https://davidseah.com/>
44. Paperlux Studio [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.paperlux.com/>
45. What are electronic calendars? [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.engadget.com/2010-02-17-what-are-electronic-calendars.html>

Приклад готового перекидного настінного календаря

Рис. А.1. Обкладинка настінного перекидного календаря (формат А3)

Рис. А.2. Настінний перекидний календар у розвороті (січень)

Рис. А.3. Настінний перекидний календар у розвороті (лютий-березень)

Рис. А.4. Настінний перекидний календар у розвороті (квітень-травень)

Рис. А.5. Настінний перекидний календар у розвороті (червень-липень)

Рис. А.7. Настінний перекидний календар у розвороті (жовтень-листопад)

Рис. А.8. Настінний перекидний календар у розвороті (остання сторінка 2025 р.)

